

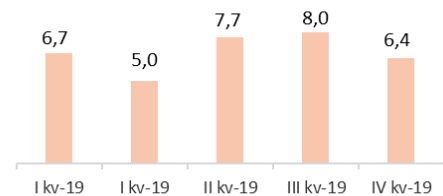
Vahearuanne jaanuar – detsember 2019

Tulemuste kokkuvõte

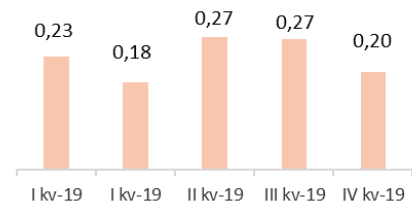
IV kvartal 2019 võrdluses III kvartaliga 2019

- Puhaskasum 6,4 mln eurot (8,0 mln eurot), millest emaettevõtte omanike osa 5,7 mln eurot (7,3 mln eurot)
- Kasum aktsia kohta 0,20 eurot (0,27 eurot)
- Netotulud 19,9 mln eurot (18,1 mln eurot)
- Tegevuskulud 11,4 mln eurot (9,4 mln eurot)
- Laenuprovisjonid 1,55 mln eurot (0,02 mln eurot)
- Tulumaksukulu 0,6 mln eurot (0,7 mln eurot)
- Omakapitali tootlus 11,6% (16,4%)
- Kapitali adekvaatsus 18,0% (20,0%)

Kasum kvartalite lõikes

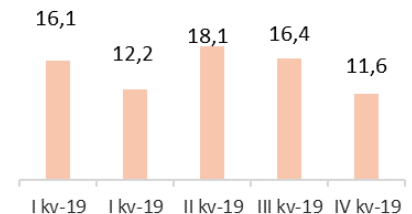
Tava puhaskasum aktsia kohta

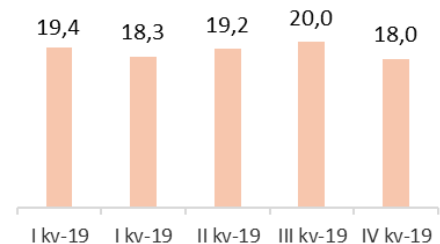
IV kvartal 2019 võrdluses IV kvartaliga 2018

- Puhaskasum 6,4 mln eurot (6,7 mln eurot), millest emaettevõtte omanike osa 5,7 mln eurot (6,1 mln eurot)
- Kasum aktsia kohta 0,20 eurot (0,23 eurot)
- Netotulud 19,9 mln eurot (16,6 mln eurot)
- Tegevuskulud 11,4 mln eurot (8,8 mln eurot)
- Laenuprovisjonid 1,55 mln eurot (0,5 mln eurot)
- Tulumaksukulu 0,6 mln eurot (0,5 mln eurot)
- Omakapitali tootlus 11,6% (16,1%)
- Kapitali adekvaatsus 18,0% (19,4%)

Omakapitali tootlus

Kapitali adekvaatsus

Kasum aktsia kohta ja omakapitali tootluse suhtarvud baseeruvad AS LHV Group omanikele omistatud kasumil ja omakapitalil ning ei sisalda mittekontrollivat osalust.

Tegevjuhi aruanne

Hea LHV investor

LHV-l on seljataga tugev IV kvartal. Meie äri kasvab. IV kvartali jooksul suurenes panga klientide arv ligi 13 100 võrra. Laenukasvasid kvartali jooksul 465, hoiused 166 ning fondide maht 46 miljoni euro võrra. Rekordini jõudsid erinevad aktiivsuse näitajad, sh palgalaekumised, varadega klientide ja maksete arv, kaartide kasutamine, kaardimaksete vastuvõtmine ning uute investeerimislepingute arv.

LHV IV kvartali kasumiks kujunes 6,4 miljonit eurot. Kvartali kasumit mõjutasid negatiivselt Danske eralaenu portfelli soetamisega kaasnenud allahindlused ning ühekordsed tehingukulud riigilõivude ja notaritasude näol. Danske portfelliga seotud intressitulud lisandusid novembri viimasest nädalast. Positiivselt mõjutasid kvartali kasumit institutsionaalse panganduse tulud.

Kahekordse kasvamise aasta

Aasta viimase kvartali puhul kogu 2019. aastat iseloomustades olid märksõnadeks varade ja kliendibaasi kiire kasv, mitmed uued tooted ja tunnustused. 2019. aastal kuulutati LHV taas Eesti parima teenindusega pangaks, samas kui parima pangana tunnustasid LHV-d ka rahvusvahelised majandusajakirjad Euromoney ja IV kvartalis ka The Banker.

Aasta lõpuks jõudsimme 202 000 pangakliendini, kasvatades klientide arvu 2019. aasta jooksul ligi 41 000 võrra. Varade mahult kasvasime kaks korda, jõudes 3 miljardi euroni. Kiire kasv on suurendanud panga turuosa kümnendikuni, millega oleme igapäevapanganduses Eesti suuruselt kolmas pank. Klientide arvu suurenemisele ja aktiivsuse kasvule aitas kindlasti kaasa ka kolmandas kvartalis LHV sularahaautomaatide arvu viiekordistamine 125 automaadini.

Aasta olulisimaks sündmuseks oli Danske eraisikute laenuportfelli ostmine IV kvartalis, mis aitas kaasa panga laenumahtude kahekordistumisele. Aasta lõpuks ulatus LHV laenuportfell 1,7 miljardi euroni. Ehkki Danske tehing toimus novembri lõpus, mil täies mahus lisandusid ka portfelliga seotud intressitulud, soovisime tehingu finantseerimise osas saavutada kindlust varem. Mahuka hoiuste eelkaasamise eest pidime ka tavapärasest suuremaid kulusid kandma, mis mõjutasid intressikulusid juba alates kevadest. Tehinguga seotud hoiustekulu püsib kõrgemana käesoleva aasta keskpaigani, mil soovime antud hoiused asendada kordades madalama kuluga pandikirjadega.

Meie teenuste nurgakivi on tehnoloogia. Seda enam, et tegemist on ka ühenduslüliliga muidu piisavalt erinevate Eesti ja Ühendkuningriigi äride vahel. Strateegiliselt ühendab mõlemat meie võime ehitada tehnoloogilisi lahendusi olenemata kliendist

ja asukohast. Seepärast keskendusime aasta jooksul parima mobiilipanga ehitamisele. Selle tulemusena on rakenduses lisaks kliendiks saamisele võimalik investeerida väärtpaberitesse, taotleda laenu, sõlmida laenulepinguid ning tellida pangakaarte.

Ühendkuningriigis olime naelamaksete süsteemidega tehniliselt liitunud küll juba eelmise aasta keskpaigast, aga sisuliselt saime maksed klientidele avada selle aasta jaanuaris. Naelamaksete võimaldamisega pakume oma finantsvahendajatest klientidele reaajas euro- ja naelamakset meie rakendusliidese LHV Connect kaudu. Tegemist on esimese pangapoolse rakendusliidese, mis seda võimaldab. Lisaks saavad kliendid sama rakendusliidese kaudu kasutada ka muid teenuseid nagu pangakontot, virtuaalse IBANi teenust, valuutavahetusest kuni likviidsusteenusteni välja. Kokku pakume panganduse infrastruktuuri ja teenuseid enam kui sajale maksevahendajast kliendile. Teiste hulgas TransferWise, Coinbase, Paysafe ja Trustly.

Aastat iseloomustas ka pensionifondidega seotud regulatsioonide muutus. Septembris jõustusid pensionifondide madalamad fikseeritud haldustasud, kuid fondide tugeva tootluse korral on võimalus teenida edukustasu. 2019. aastal me edukustasu ei teeninud, aga kuivõrd meie ootus investeringute tootluse osas on kasvanud ning võrdlusindeks sotsiaalmaksu pensioniosa laekumise näol on ajas kõikumine, usume edukustasu saavutamist üle pikaajalise perioodi. Üksikute aastate lõikes on seda kahtlemata keeruline prognoosida.

LHV saavutas 2019. aasta jooksul rekordilised tulemused kõigis oma ärihahtudes. Laenukasvasid 160 miljoni euro võrra 1,7 miljardi euroni ning hoiuste maht 1,3 miljardi euro võrra 2,7 miljardi euroni. Pensionifondid kasvasid 160 miljoni euro võrra jõudes aasta lõpuks 1,4 miljardi euroni. Ühtlasi saavutati uued rekordtasemed klientide aktiivsuses maksetes, kaarditehingutes ja uute investeerimislepingute sõlmimises.

Ärihahtude kasvu finantseerisime kapitali kaasamise abil. Kokku kaasasime aasta jooksul kolme erineva instrumendi kaudu kapitali 65 miljonit eurot. Investorite usaldust märgib kõikide emissioonide edukas tulemus ja ülemärkimine. Kindlasti aitasid need tehingud kaasa ka LHV investorite arvu suurenemisele, aasta lõpu seisuga oli LHVsse investeerinud ligi 7000 aktsionäri ja 3000 võlakirjainvestorit.

LHV 2019. aasta puhaskasum oli 27,1 miljonit eurot. See on 0,1 miljonit eurot vähem kui eelmisel aastal, kuid võrdlusbaas on mõjutatud varasema aasta positiivse mõjuga ühekordselt tehingust (Leedu äriüksuse müük), samuti 2019. aastal Danske tehinguga seotud kuludest (hoiuste eelkaasamine, tehingukulud, portfelli allahindlused, kapitali kaasamised) ning pensionifondide

valitsemistasu langusest. Juulikuist finantsplaani edestasime 1,5 miljoni euro võrra peamiselt planeeritud madalamate allahindluste, Danske tehinguga seotud madalamate kulude ning klientide väärtpaberite emissioonide korraldamisega seotud kõrgemate tulude tõttu.

Ärikeskkond

LHV kasvutrende on toetamas Eesti majanduskeskkond. Majanduskasv on olnud hea, sõltudes suuresti meid ümbritsevate riikide majandustest. Siseriiklikke riske maandavad tasakaalus eelarve, avaliku sektori madal võlatase ning positiivne välistasakaal, peamiseks pingevallikaks on tööjõu kättesaadavus. Ka krediiturg on püsinud tugevana. Kasvamas on kõik peamised krediitooted, sh ettevõtete laenud ja kodulaenud. Kodumajapidamiste finantstervis on pigem tugev, hoiuste ja laenude suhe on paranemas.

Finantssektorit ja kapitaliturge laiemalt on mõjutamas Euroopa Keskpanga rahapoliitika ja negatiivsed intressimäärad. Keskpankade eesmärgiks on kontrollitud tempos vähendada seisva raha väärtust ning kui see ei õnnestu inflatsiooni kaudu, võib samasuguse tulemuse saavutada intressimäärade kaudu. Siiski on selle eelduseks, et antud intressimäärad jõuaksid lõpphoiustajateni, kelle kontodel see raha tegelikult seisab. Euroopas on näiteid esimestest pankadest, kes on negatiivsed intressimäärad teatud kliendigruppidele edasi kandnud. LHV on Euroopa Keskpangas hoitavate vahendite kulu hinnastanud edasi ainult meie Ühendkuningriigi filiaalset teenindavatele väga kõrge hoiusejäägiga finantstavahendajatest klientidele, Eesti tavaklientide puhul selliseid muudatusi praegu plaanis ei ole.

Stabiilse majanduskeskkonna ja tugeva krediituru taustal mõjutavad sektorit üha enam erinevad regulatiivsed teemad, millest üks olulisemaid on II samba lammutamise soov. Teema osas lõplike hinnangute andmiseks on endiselt liiga palju lahtisi detaile, küll aga on turuosalised muutmas oma investeerimisstrateegiaid ja vähendamas ebalikviidsemate Eesti investeringute tegemist. LHV soovib leida kuldset keskteed, kus kõrgema eeldatava tootlusega Eesti investeringute tegemisega saaks jätkata, aga samal ajal oleks mõnevõrra ennustamatu fondide mahu kõikumise tingimustes tagatud ka vajalik likviidsus.

Finantstulemused

Grupi 2019. aasta IV kvartali konsolideeritud kasum oli 6,4 mln eurot, kahanedes võrreldes 2019. aasta III kvartaliga 1,6 mln euro võrra ning kahanedes võrreldes eelmise aasta IV kvartaliga 0,3 mln euro võrra. Grupi aktsionäride kasum oli 2019. aasta IV kvartalis mullusega võrreldes 0,3 mln euro võrra väiksem.

LHV aktsionäridele kuuluva omakapitali tootlus 2019. aasta IV kvartalis oli 11,6%, vähenedes 2019. aasta III kvartaliga (16,4%) võrreldes 4,8 protsendipunkti.

Grupi konsolideeritud netolaenuportfell kasvas kvartaliga 465 mln euronit (104 mln eurot 2019. aasta III kvartalis) ja konsolideeritud hoiused kasvasid 166 mln euronit (võrdluseks 451 mln eurone kasv 2019. aasta III kvartalis). Seejuures kahanesid maksevahendajatega seotud hoiused 43 mln euro võrra (184 mln eurone kasv 2019. aasta III kvartalis).

Grupi omavahendid suurenesid võrreldes eelmise kvartaliga 5,5 mln euro võrra ning riskiga kaalutud varad suurenesid 167,0 mln euro võrra, parandades Tier1 ja kogukapitali adekvaatsuse suhtarve tasemeteni 13,9% ja 18,0%. Omavahendite suurenemine on tingitud 2019. a. III kvartali kasumi kaasamisest grupi omavahenditesse.

Panga kasum konsolideeritud tasemel oli IV kvartalis 5,7 mln eurot, mis on 0,7 mln eurot väiksem eelneva kvartali tulemusest (2019. aasta III kvartalis 6,4 mln eurot). Kvartaliga kasvas panga klientide hulk ligi 13 100 võrra (2019. aasta III kvartalis 9600) ja panga klientide koguarv on üle 202 000 kliendi.

Panga laenuportfell kasvas IV kvartalis 465 mln euronit (2019. aasta III kvartalis 104 mln eurot), ulatudes 1 687 mln euronit. Laenudest kasvasid enim kodulaenud. Laenude allahindluse kulu ulatus IV kvartalis 1,5 mln euronit, mis on 1,5 mln eurot enam kui eelmises kvartalis. Selle tingis Danske laenuportfelli ülevõtmine.

Panga klientide hoiused kasvasid IV kvartalis 166 mln eurot, sealjuures maksevahendajate hoiuste jääk vähenes 43 mln eurot, ülejäänud klientide hoiused kasvasid jõudsalt 212 mln eurot. Hoiuste kogumaht ulatus IV kvartali lõpuks 2 713 mln euronit.

Varahalduse kasum oli IV kvartalis 0,9 mln eurot (2019. aasta III kvartalis 1,9 mln eurot). Varahalduse teenustasutulu kahanes võrreldes eelmise kvartaliga 0,9 mln euro võrra, 2,4 mln euronit. Varahalduse ärikulud kasvasid võrreldes varasema kvartaliga 0,2 mln euro võrra.

LHV juhitud fondide koondmaht kasvas kvartaliga 46 mln euro (2019. aasta III kvartalis 34 mln euro) võrra. II samba aktiivsete klientide arv suurenes kvartaliga 328 (2019. aasta III kvartalis vähenes 1134) võrra.

Madis Toomsalu

Sisukord

Finantskokkuvõte	5
Tegevuskeskkond.....	6
Grupi finantstulemused.....	8
Grupi likviidsus, kapitaliseeritus ja varade kvaliteet	9
AS LHV Pank konsolideerimisgrupi ülevaade	11
AS LHV Varahaldus ülevaade	13
LÜHENDATUD KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE VAHEARUANNE	14
Lühendatud konsolideeritud koondkasumiaruanne.....	14
Lühendatud konsolideeritud finantsseisundi aruanne	15
Lühendatud konsolideeritud rahavoogude aruanne.....	16
Lühendatud konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	17
Lühendatud konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad	18
LISA 1 Raamatupidamisarvestuse põhimõtted.....	18
LISA 2 Tegevussegmendid	20
LISA 3 Riskide juhtimine	22
LISA 4 Finantsvarade ja -kohustuste jaotumine riikide lõikes	22
LISA 5 Varade ja kohustuste jaotumine lepinguliste tähtaegade lõikes.....	23
LISA 6 Avatud valuutaposisioonid.....	24
LISA 7 Finantsvarade ja –kohustuste õiglase väärtus	25
LISA 8 Laenuportfelli jaotumine majandusharude lõikes	26
LISA 9 Neto intressitulu	27
LISA 10 Neto teenustasutulu	27
LISA 11 Tegevuskulud.....	28
LISA 12 Lõpetatud tegevused	28
LISA 13 Nõuded keskpangale, krediitiasutustele ja investeerimisühingutele	28
LISA 14 Klientide hoiused ja saadud laenud	29
LISA 15 Võlad hankijatele ja muud kohustused.....	29
LISA 16 Tingimuslikud kohustused	30
LISA 17 Tava ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta	30
LISA 18 Kapitali juhtimine	30
LISA 19 Tehingud seotud osapooltega	31
LISA 20 Materiaalne ja immateriaalne põhivara	32
LISA 21 Allutatud kohustused	33
LISA 21 Laenud ja nõuded klientidele	33
AS LHV Group aktsionärid	35
AS LHV Group ning tema tütarühingute nõukogud ja juhatused	36
Juhatuse allkirjad konsolideeritud vahearuandele.....	37

Finantskokkuvõte

Ärimahud mln euro	IV kvartal 2019	III kvartal 2019	kvartaalne muutus	IV kvartal 2018	aastane muutus
Laenuportfell	1 687,0	1 222,1	38%	918,8	84%
Finantsinvesteeringud	41,0	124,0	-67%	47,2	-13%
Klientide hoised	2 700,9	2 534,7	7%	1 422,2	90%
sh finantsvahendajate hoised	376,1	419,0	-10%	193,9	94%
Omakapital (sh vähemusosalus)	206,0	199,0	4%	157,8	31%
Omakapital (omanike osa)	200,8	194,5	3%	153,6	31%
Hallatavate fondide maht	1 374,0	1 327,7	3%	1 214,4	13%
Hallatavad varad pangas	1 395,7	1 334,1	5%	1 392,9	0%

Kasumiaruanne mln euro	IV kvartal 2019	III kvartal 2019	Kvartaalne muutus	IV kvartal 2018	aastane muutus	12 kuud 2019	12 kuud 2018*	aastane muutus
Neto intressitulu	13,27	11,55	15%	10,29	29%	47,40	38,15	24%
Neto teenustasutulu	6,43	6,41	0%	6,09	6%	25,68	25,05	3%
Muud finantstulud	0,17	0,12	42%	0,10	55%	0,67	0,45	49%
Neto tegevustulud kokku	19,87	18,08	10%	16,48	20%	73,75	63,65	16%
Muud tulud/(-kulud)	0,06	0,03	100%	0,11	-33%	0,09	0,86	-90%
Tegevuskulud	-11,36	-9,40	21%	-8,78	30%	-39,27	-32,14	22%
Laenukahjumid	-1,55	-0,02	NA	-0,54	186%	-3,22	-4,88	-34%
Tulumaksukulu	-0,59	-0,70	-16%	-0,54	9%	-4,26	-3,61	18%
Lõpetatud tegevusvaldkonnad	0,00	0,00	NA	0,00	NA	0,00	3,32	-100%
Puhaskasum	6,43	7,99	-20%	6,72	-4%	27,09	27,20	0%
sh emaettevõtte omanike osa	5,72	7,29	-22%	6,05	-5%	24,80	25,25	-2%

Suhtarvud mln euro	IV kvartal 2019	III kvartal 2019	Kvartaalne muutus	IV kvartal 2018	aastane muutus	12 kuud 2019	12 kuud 2018*	aastane muutus
Keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv)	197,6	177,6	20,0	150,4	47,2	177,2	136,9	40,4
Omakapitali tootlus (ROE) %	11,6	16,4	-4,8	16,09	-4,49	14,0	14,02	-0,02
Varade tootlus (ROA) %	0,9	1,2	-0,3	1,5	-0,6	1,15	2,1	-0,97
Intressitootvad varad, keskmine	2 903,9	2 576,0	327,9	1 737,4	1 166,5	2 320,6	1 700,3	620,30
Neto intressimarginaal (NIM) %	1,83	1,80	0,03	2,37	-0,54	2,00	2,24	-0,24
Hinnavahe (SPREAD) %	1,78	1,75	0,03	2,34	-0,56	2,00	2,15	0,15
Kulude ja tulude suhe %	57,0	52,0	5,0	52,9	4,1	53,2	49,8	3,4
Aktisionäridele kuuluv tulumaksueelne kasum	6,31	7,99	-1,68	6,6	0,29	28,8	28,9	-0,1

Suhtarvude selgitused (kvartaalsed suhtarvud on viidud aasta baasile)

keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) = (aruandeperioodi lõpu omakapital + eelmise perioodi lõpu omakapital) / 2

omakapitali tootlus (ROE) = kvartali puhaskasum (emaettevõtte omanike osa) / keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) * 100

varade tootlus (ROA) = kvartali puhaskasum (emaettevõtte omanike osa) / keskmine varad

neto intressimarginaal (NIM) = neto intressitulu / intressitootvad varad, keskmine * 100

hinnavahe (SPREAD) = intressitootvate varade intressitootlus – võõrkapitali hind

intressitootvate varade intressitootlus = intressitulu / intressitootvad varad, keskmine * 100

võõrkapitali hind = intressikulu / intressikandvad kohustused, keskmine * 100

kulude ja tulude suhe = tegevuskulud kokku / netotulud kokku * 100

* võrdlusandmetest on eraldatud lõpetatud tegevuse tulud ja kulud

Tegevuskeskkond

Sarnaselt aasta algusele pakkus ka teine poolaasta enamuses maailma majanduspiirkondadest meeldiva üllatuse. Kogutoodangu kasv ületas paljudes kohtades analüütikute ootusi, negatiivseid üllatusi oli vähem. Nii USA-s kui Euroopas vedas majanduskasvu eratarbimine, kaubavahetus püsib endiselt madalseisus. Suurematest majanduspiirkondadest jäi kasv ootustele alla vaid Hiinas, kuid sealgi marginaalselt. Hiina majanduskasvu pärsvivad kaubandussõja kõrval ka juba kuid kestnud rahutused Hongkongis.

Aasta lõpus on majanduse kasvutempo vähemasti Euroopas aeglustunud. Peamisteks kasvu pidurdajateks võib jätkuvalt pidada tööstustoodangu langust Saksamaal ning Hiina ja USA vahelist vägikaikavedu kaubandustariifide osas ja sellest õhkuvat ebamäärasust tulevikku vaatavate otsuste kujundamisel. Detsembri lõpus saavutatud esmane kokkulepe põllumajandustoodete müügi ning tehnoloogia ja intellektuaalse omandi käsitluse osas tõi endaga kaasa USA poolse väikese leevenduse tariifides ning uute väljakuulutatud tariifide kehtestamata jätmise. Turgudele saatis see koheselt positiivse signaali, kuid selle kokkuleppe püsimine ja tegelikud tagajärjed saavad ilmsiks alles tuleval aastal.

Samuti pole murepilved hajunud veel ka Ühendkuningriikide (UK) lahkumise kohalt Euroopa Liidust. Konservatiivide edu detsembrikuistel üldvalimistel tähendab suure tõenäosusega, et jaanuari lõpus saab Brexit lõpuks siiski teoks. Seejärel ootab aga ees minimaalselt 1-2 aastat läbirääkimisi uute kaubanduslepete ja muude kokkulepete osas. Lisaks peab UK aina rohkem hakkama tegelema Šotimaa ja Põhja-Iirimaa tugevnevate püüdlustega iseseisvuse saavutamiseks. Ettevõtjate jaoks tähendab see kõik rohkem segadust ja keerulisemat keskkonda arenguks.

Euroala majanduskasv on terve aasta püsinud sarnasel tasemel (III kv 1,2% a/a). Euroala majanduse vedur Saksamaa üllatas kolmandas kvartalis 1% majanduskasvuga, ajal mil suur osa analüütikutest ootas pigem Saksamaa langemist tehnilisse majanduslangusesse. Ajalooliselt ekspordile toetunud Saksamaal

on nüüd majandust vee peal hoidnud tarbimine, mida on omakorda stimuleerinud ka valitsuse erinevate toetuste ja maksuleevenduste kaudu. Ettevaates on euroalal optimismiks põhjust siiski vähe – küsitlusandmed näitavad tellimuste (eriti eksporttellimuste) vähenemist ning kindlustunde kadumine tööstussektorist on hakanud mõju avaldama ka teenuste sektorile. Pikemas vaates saab kindlasti üheks määravaks teguriks kuidas suudab Euroopa autotööstus kaasa minna uute trendidega sektoris (elektriautod, isejuhtivad autod), mille osas nad siiani on olnud pigem kõrvaltvaataja rollis.

Kuigi palgakasv püsis euroalal 2019. aastal eelnevate aastatega võrreldes üsna tempokas (2,5-3%) ei suutnud see inflatsioonile piisavat survet tekitada. Euroala inflatsioon langes neljanda kvartali alguses suisa 0,7%ni, kuid kerkis siis novembris tagasi 1% peale. Riigiti on hinnakasv olnud üsna erinev – Slovakkias ja Hollandis on hinnakasv kõikunud 3% lähedal, Balti riikides 2% lähedal ning mujal pigem madalamal. Peamiseks inflatsiooni pidurdavaks teguriks on madal nafta hind maailmaturul.

Novembri algusest sai Euroopa Keskpanga uueks juhiks endine IMFi juht Christine Lagarde. Esimeste kuude jooksul ei ole Lagarde EKP rahapoliitilist suunda muutnud vaid on hoidnud eelkäijaga sarnast joont. Mitmel puhul on ta maininud vajadust üle vaadata kogu EKP rahapoliitika strateegia ning sellega peaks algust tehtama uuel aastal. Varasemate väljaütlemiste põhjal võib oodata, et olulise suunamuutuse järgi Lagarde vajadust ei näe, sest ka tema on olnud pigem leebe rahapoliitika toetaja.

Eesti peamiste kaubanduspartnerite¹ majanduskasv oli kolmandas kvartalis valdavalt kiirem kui Euroopa Liidu keskmiselt. Soomes ja Rootsis kiirenes kogutoodangu kasv 2% ja Lätis 3% lähedale. Tööstustoodangu kasv kiirenes kolmandas kvartalis nii Lätis, Soomes kui Rootsis märkimisväärselt. Samaselt muule maailmale on ka meie lähiregioonis tarbimine püsinud üldiselt tugev ja stabiilne ja nii oli see ka kolmandas kvartalis. Eratarbimise pool on kõikjal püsinud tugevam ning kolmandas kvartalis olid üllatused ka selles osas pigem positiivsed. Ettevaates nähakse Soomes ja Rootsis majanduskasvu aeglustumist 1 – 1,5% lähedale. Läti ja Leedu majanduskasv jääb põhjanaabritest kiiremaks, kuid ka seal aeglustub kasv pikaajaliselt jätkusuutliku kasvutempo lähedale.

Eesti majandus kasvas kolmandas kvartalis 4,2%, mis ületas selgelt ootusi. Kasvu vedas endiselt nõrkenud teenusmajandus (nt info ja side, kaubandus, äriteenused) aga ka põllumajandus- ja tööstussektori panus oli märkimisväärne. Hoolimata nõrgenevast väliskeskonnast on Eesti ekspordiv sektor hästi vastu pidanud ning kolmandas kvartalis suurendati ekspordimahtu 7% võrra. Tõsi, osa sellest kasvust tuleb kirjutada mulluse suhteliselt nõrga võrdlusbaasi arvele. Ligikaudu neljandik majanduskasvust tuli netotootemaksude arvelt, mis on otsene valitsuse maksupoliitika tulemus. Alkoholi aktsiisimäära langetamine juulis pani ettevõtjad oma laovarude täiendamist viimase hetkeni edasi lükkama ning seetõttu oli juulis ja kogu kolmandas kvartalis aktsiisimaksu laekumine väga kõrgel tasemel. Tegelik majanduses loodud lisandväärtuse kasv jäi 3% juurde ja aeglustus eelnevate kvartalitega võrreldes, mis on ümbritsevat ebakindlust ja määramatust arvestades loogiline trend.

Tööstustoodangu kasv aeglustus aasta alguses ning jõudis aprillis sootuks nulli lähedale. Selle põhjustas peamiselt tootmise koondamine energiasektoris, mis vaevleb kõrgete CO2 saastekvootide hindade käes. Kui suve lõpuni suutis töötlev tööstus oma toodangut järk-järgult ikkagi suurendada, siis kolmanda kvartali lõpus kukuti ka seal nullkasvu piirile. Suurt rolli mängis toodangu vähenemine masinate ja seadmete tootmises. Negatiivselt paistsid silma ka rõiva- ja paberitööstus ning metalltoodete tootmine. Paremini läks keemia- ja õlitööstusel.

Kaupade ja teenuste väljavedu kasvas kolmandas kvartalis 7%. Varasemate aastatega võrreldes on teenuste osakaal

ekspordikasvus vähenenud. Kaubandusbilansi seisukohast on teenuste eksport Eestile aga ülioluline, sest just sealt tuleneb meie kaubandusbilansi ülejääk ja panus majanduskasvu.

Aasta kokkuvõttes peaks majanduskasv Eestis jääma 3,5% lähedale. Järgmistel aastatel kasv aeglustub, sest välisnõudlus nõrgeneb ning teisalt töötab majandus olemasolevate ressursside juures juba suhteliselt maksimaalsel tasemel, kust ei ole enam võimalik väga kiiresti kasvada. Vabade ressursside puudus muudab järjest tähtsamaks ettevõtete kohanemisvõime ja edukuse tootlikkuse tõstmisel, milleks on vaja jõuliselt jätkata tarkade investeeringute teostamisega. Eelkõige on oluline pikaajaliselt jätkusuutliku majanduskasvu saavutamine, mis on tasakaalus erinevate sektorite vahel. Majandussektorite lõikes on riskid keskmisest kõrgemad ehitussektoris, kus turg on mõneks ajaks küllastunud ja madala tootlikkusega töötleva tööstuse harudes, kus ettevõtjatel on järjest raskem kaasas käia kiire palgakasvuga. Kinnisvaraturu suhtes on LHV endiselt konservatiivne, jälgides kohaliku ja Skandinaavia turgu, seejuures pöörates kõrgendatud tähelepanu arengutele Rootsis. Rendirahavooprojektide osas valitseb oht, et arendatava mahu absorbeerimiseks ei pruugi lähiajal enam piisavalt nõudlust jätkuda ning rendihindades või vakantsuse määrades toimuvad korrigeerimised. Positiivsena saab esile tõsta soodsana püsiva rahastamiskeskonnana, mis lubab laenujäägil mõistlikult kasvada. Majapidamiste laenuvõeldus on endiselt tugev ning seda veavad eluasemelaenu ja autoliisingud. Uute väljastatavate eluasemelaenu puhul on keskmine intressimäär tõusma hakanud, ilmestades ühelt poolt suuremat ebakindlust ühiskonnas, kuid teisalt ka vähest konkurentsi laenuurul. Ümbritseva ebakindluse ja küllaltki suurte omavahendite tõttu on ettevõtete laenamine majapidamistest tagasihoidlikum. Laenude ja hoiuste suhe ning tähtajaks tasumata laenude osatähtsus laenuportfellist on kriisijärgsetel madal tasemel. Ajalooliselt madalad intressimäärad pakuvad kohalikele ettevõtjatele võimalusi, mida viimased peaksid tuleviku peale mõeldes rohkem ära kasutama. LHV soovib uute kasvuallikate leidmisel ja toetamisel suurelt ning tõhusalt kaasa lüüa, pakkudes ettevõtjatele pikaajalist koostööd ja väärtust loovat kaasamõtet.

¹ Soome, Rootsi, Läti, Leedu, Saksamaa, Venemaa

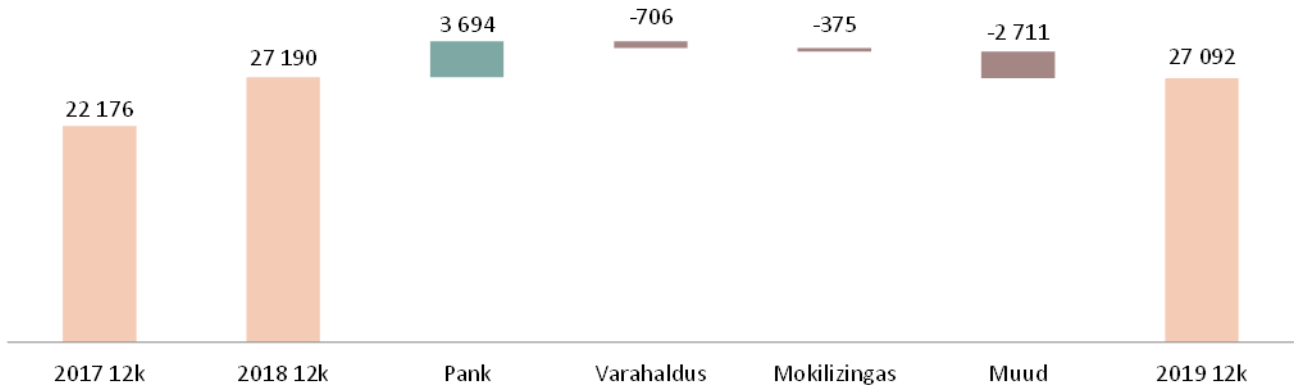
Grupi finantstulemused

Grupi neto intressitulud kasvasid IV kvartalis 15% võrreldes III kvartaliga ja olid 13,3 (III kv 11,6) mln eurot. Neto teenustasutulud jäid samale tasemele ja olid 6,4 (III kv 6,4) mln eurot. Kokku kasvas Grupi puhastulu IV kvartalis võrreldes III kvartaliga 10% ja oli 19,9 (III kv 18,1) mln eurot, kulud kasvasid 21% ja olid 11,4 (III kv 9,4) mln eurot. Grupi IV kvartali ärikasum oli 7,0 (III kv 8,7) mln eurot. IV kvartalis saadi laenuprovisjonide muutusest kahjumit 1,55 (III kv 0,02) mln eurot. Grupi puhaskasumiks IV kvartalis

kujunes 6,4 mln eurot (III kv 8,0 mln eurot). Võrreldes IV kvartaliga 2019 kasvasid grupi neto intressitulud 29% ja neto teenustasutulud kasvasid 6%.

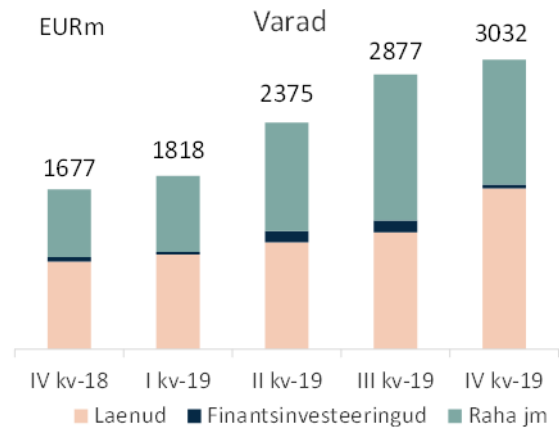
Äriüksuste lõikes teenis IV kvartalis AS LHV Pank konsolideeritult 5,7 mln eurot ja AS LHV Varahaldus 0,9 mln eurot. LHV Group eraldiseisvalt teenis 0,1 mln eurot kahjumit.

Puhaskasumi kumulatiivne muutus (EURt)

Grupi hoiuste maht IV kvartali lõpuks oli 2 701 mln eurot (III kv 2 535). Sellest 2 189 (III kv 2 006) mln eurot olid nõudmiseni ja 512 (III kv 529) mln eurot tähtajalised hoiused.

Grupi laenude maht tõusis IV kvartali lõpuks 1 687 (III kv 1 222) mln euron, kasvades kvartaliga 38%. Võrreldes 2018. aasta IV kvartaliga on grupi hoiuste maht kasvanud 90% ning laenude maht kasvanud 84%.

Grupi likviidsus, kapitaliseeritus ja varade kvaliteet

Grupi omavahendite tase seisuga 31.12.2019 oli 241,8 mln eurot (31.12.2018: 183,3 mln eurot). Omavahendite taseme arvestusel on kaasatud regulatiivsed omavahendid. Omavahendite tase muutus IV kvartalis seoses III kvartali kasumi kaasamisega omavahendite koosseisu.

Võrreldes sisemiste kapitali adekvaatsuse eesmärkidega, mis on 15,5%, on Grupp raporteerimisperioodi lõpus hästi kapitaliseeritud, kapitali adekvaatsuse tase oli 18,0% (31.12.2018: 21,7%). Lisaks kogukapitali eesmärkidele on Grupp kehtestanud sisemised eesmärgid ka esmase taseme põhiomavahendite kapitali adekvaatsusele tasemel 10,4% ja esmase taseme omavahendite kapitali adekvaatsusele tasemel 12,10%.

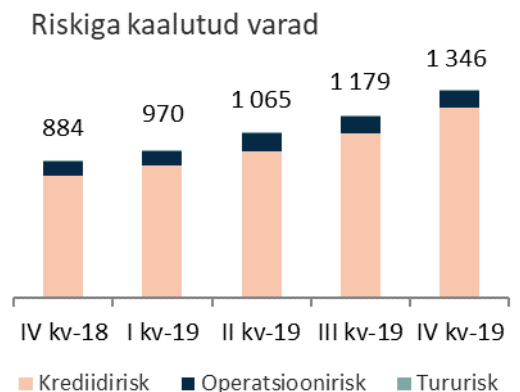
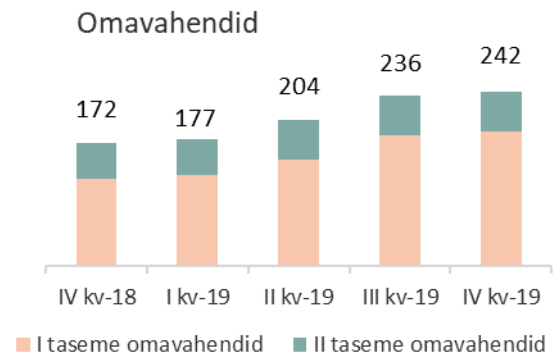
Omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõue (MREL) hakkas kehtima 2018. aasta 1. jaanuarist. Nimetatud suhtarv on kriisilahenduskava üheks osaks ning kohustab LHV'd omama piisavas koguses omavahendeid ning tagamata pikaajalisi kohustusi, mida saab kriisilahenduse kava järgi kasutada kahjumite katteks. MREL'i minimaalseks nõudeks kehtestati 5,79% ning see hinnatakse kord aastas Finantsinspektsiooni poolt üle. Grupp on kehtestanud sisemise eesmärgi MREL'i taset minimaalselt 6,08%. 31.12.2019 seisuga oli MREL'i määr 8,72% (31.12.2018 seisuga 11,43%). Finantsinspektsioon teavitab LHV'd 2020 aasta jaanuaris, et MREL'i uueks miinimumnõudeks alates 2021 aasta kolmandast kvartalist on 10,15%, sest LHV'd käsitletakse edaspidi kui süsteemselt olulist panka ning seega peab pank omama piisavas koguses kohustusi, mida oleks võimalik kriisilahendusprotsessi korral omavahenditeks konverteerida.

Grupi likviidsuse katekordaja (LCR), mida arvutatakse vastavalt Basel Komitee määratlusele, oli detsembri lõpu seisuga 144,8% (31.12.2018: 148,5%). Panga likviidsusolukord tugevnes IV kvartalis tänu täiendavate hoiuste kaasamisele. Finantsvahendajate poolt Panka paigutatud deposiidid kaetakse 100% ulatuses likviidsete vahenditega. Finantsvahendajate hoiuseid arvesse võtmata oli Grupi LCR 223,7% (31.12.2018:

(tuhandetes eurodes)	31.12.2019	Osakaal	31.12.2018	osakaal
Laenud klientidele	1 693 138		929 037	
sh. üle tähtaja:	39 145	2,3%	22 483	2,4%
1-30 päeva	26 273	1,6%	6 142	0,7%
31-60 päeva	7 142	0,4%	709	0,1%
61-90 päeva	1 655	0,1%	177	0,0%
91 päeva ja enam	4 074	0,2%	15 454	1,7%
Laenude allahindlus	-6 104	-0,4%	-10 276	-1,1%
Allahindluse % üle 90 p. tähtaja ületanud laenudest	149,8%		66,5%	

235,3%). Grupp loeb likviidsuspuhvrite hulka raha ja võlakirjaportfellid, mis moodustasid bilansimahust 43% (31.12.2018: 43%). Grupi laenude ja hoiuste suhe IV kvartali lõpus oli 62% (31.12.2018: 64%). Grupi varade ja kohustuste struktuur tähtaegade lõikes on esitatud Lisas 5.

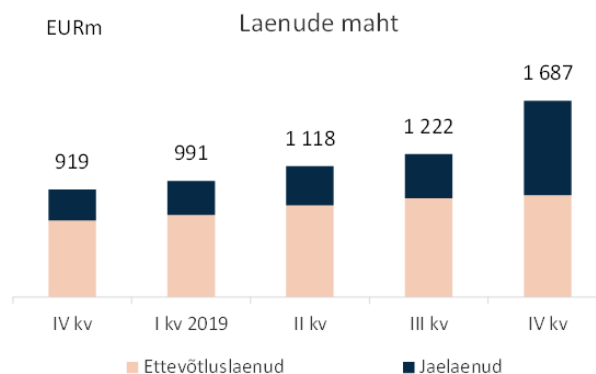
Grupi krediitkvaliteet püsis heal tasemel. Hinnanguliste laenukahjumite katteks oli moodustatud bilansis detsembri lõpuks laenude allahindluse reserv 6,1 mln eurot, mis moodustab 0,4% laenuportfelligist (31.12.2018: 10,3 mln eurot ja 1,1%). Hinnanguline laenukahjumite reserv moodustab 149,8% (31.12.2018: 66,5%) üle 90 päeva viivises olevast portfelligist.

Kapitalibaas	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
Sissemakstud aktsiakapital	28 454	26 016	25 767
Ülekurs	70 136	46 653	46 304
Reservkapital	4 713	3 451	2 471
Muud reservid	212	78	36
Eelmiste perioodide jaotamata kahjum	69 452	50 193	24 468
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-18 319	-19 084	-7 940
Aruandeperioodi kasum (COREP)	12 186	13 605	10 175
Mahaarvamised	-33	-194	0
Esimese taseme põhiomavahendid kokku	166 801	120 718	100 534
Esimese taseme täiendavad omavahendid	20 000	0	0
Esimese taseme omavahendid kokku	186 801	120 718	100 534
Allutatud kohustused	55 000	50 900	30 900
Teise taseme omavahendid kokku	55 000	50 900	30 900
Neto-omavahendid kapitali adekvaatsuse arutamiseks	241 801	171 618	131 434
Riskiga kaalutud varad			
Keskvalitsused ja keskpangad standardmeetodil	920	938	945
Krediitiasutused ja investeerimisühingud standardmeetodil	4 183	5 376	6 950
Äriühingud standardmeetodil	818 918	579 836	428 428
Jaenõuded standardmeetodil	167 276	133 250	144 237
Avalik sektor standardmeetodil	2	125	185
Eluasemekinnisvara standardmeetodil	208 693	39 903	20 039
Viivises nõuded standardmeetodil	5 242	7 963	20 956
Investeeringufondide aktsiad ja osakud standardmeetodil	8 052	10 142	6 281
Muud varad standardmeetodil	17 875	10 557	13 824
Krediidirisk ja vastaspoole krediidirisk kokku	1 231 161	788 090	641 845
Valutarisk	4 211	3 957	3 551
Intressipositsioonirisk	0	32	412
Aktsiapositsioonirisk	959	704	585
Krediidiriski korrigeerimise riski kapitalinõue	22	41	15
Operatsioonirisk baasmeetodil	109 546	91 575	75 999
Kokku riskiga kaalutud varad	1 345 899	884 399	722 407
Kapitali adekvaatsus (%)	17,97	19,41	18,30
Tier 1 kapitali suhtarv (%)	13,88	13,65	14,02
Esmaste põhiomavahendite kapitali adekvaatsus (%)	12,39	13,65	14,02

AS LHV Pank konsolideerimisgrupi ülevaade

- Laenuportfelli kasv 465 mln eurot
- Kvartali puhaskasum 5,7 mln eurot
- Hoiuste kasv 169 mln eurot

mln eurot	IV kvartal 2019	III kvartal 2019	muutus %	IV kvartal 2018	muutus %	aasta algusest 2019	aasta algusest 2018	muutus %
Neto intressitulu	13,23	11,60	14%	10,58	25%	47,91	39,02	23%
Neto teenustasutulu	3,99	3,11	28%	2,47	62%	12,81	11,10	15%
Muud finantstulud	0,06	0,03	114%	0,23	-74%	0,21	0,47	-56%
Neto tegevustulud kokku	17,28	14,74	17%	13,28	30%	60,93	50,59	20%
Muud tulud	0,08	0,06	43%	0,12	-35%	0,18	0,95	-81%
Tegevuskulud	-9,58	-7,69	25%	-7,04	36%	-32,52	-25,74	26%
Laenukahjumid	-1,55	-0,02	NA	-0,54	184%	-3,20	-4,88	-34%
Tulumaksukulu	-0,59	-0,70	-16%	-0,54	8%	-3,28	-2,51	30%
Puhaskasum	5,65	6,39	-12%	5,27	7%	22,11	18,41	20%
Laenuportfell	1 687	1 222	38%	919	84%			
Finantsinvesteeringud	33	116	-72%	39	-16%			
Klientide hoiused sh finantsvahendajate hoiused	2 713	2 544	7%	1 448	87%			
Allutatud kohustused	71	64	11%	30	136%			
Omakapital	172	150	15%	126	37%			

IV kvartal oli taas edukas ärimahtude kasvu poolest. LHV Pank teenis IV kvartalis 13,2 mln eurot puhast intressitulu ja 4,0 mln eurot puhast teenustasutulu. Kokku oli panga puhastulu 17,3 mln eurot, kulud 9,6 mln eurot ja laenuprovisjonid 1,55 mln eurot. LHV Pank IV kvartali puhaskasum ulatus tasemele 5,7 mln eurot, mida on 12% vähem kui III kvartalis (6,4) ning 7% rohkem, kui IV kvartalis 2018. aastal (5,3). Seejuures neto intressitulud kasvasid võrreldes eelmise kvartaliga 14%, neto teenustasutulud kasvasid võrreldes III kvartaliga 28%. Neto tegevustulud kasvasid võrreldes eelmise kvartaliga 17%, mis on tingitud Danske laenuportfelli ülevõtmisega seotud kuludest. Finantstulud olid IV kvartalis 0,06 mln eurot (III kvartalis 0,03 mln eurot).

Teenustasutuludest annavad jätkuvalt suurima panuse tulud väärtpaperivahendusest ning tulud arveldustelt ja kaartidelt. Kvartali kasumiks enne tulumaksu kujunes 6,2 mln eurot ja

puhaskasumiks 5,7 mln eurot. Kvartali lõpu seisuga ületas puhaskasum finantsplaani 1,8 mln eurot.

Neto intressitulu jätkuv kasv tuleneb ärimahtude kasvust. Panga laenuportfellide kogumaht ulatus IV kvartali lõpuks tasemele 1 687 mln eurot (III kv: 1 222 mln eurot). Portfellide maht kasvas kvartaliga 38%.

Laenusid ja garantiisid sisaldav ettevõtete krediidiportfell kasvas aastaga 220,5 mln eurot (+32%) ja kvartaalses võrdluses 26,8 mln eurot (+3%). Suurimaks kasvu allikaks olid laenud kinnisvaraalasaks tegevuseks, mis on traditsiooniliselt kommertspankade poolt kõige rohkem finantseeritud valdkond, kasvades 72,4 mln eurot (+26%). Peamiseks kasvu allikaks olid tugevad rendivooga ärikinnisvara projektid. Järgnesid põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügiga tegelevale sektorile väljastatud laenud, mis kasvasid aastaga 42,3 mln eurot (+272%). Hulgi- ja jaekaubanduse, mootorsõidukite ja

mootorrataste remondiga tegelevas sektoris väljastatud laenu kasvasid võrreldes varasema aastaga 38,6 mln eurot (+145%).

2019. aasta kolmanda kvartaliga võrreldes mõjutasid portfelli kasvu enim väljastatud laenu ja garantiid kinnisvaraalse tegevusega tegelevale sektorile (40,8 mln eurot; +13%), millele järgnes põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügiga tegelev sektor (13,1 mln eurot; +29%) ning hulgi- ja jaekaubanduse, mootorsõidukite ja mootorrataste remondiga tegelev sektor (8,7 mln eurot; +15%).

Kõige enam ettevõtte laenusid on antud kinnisvarasektorisse, mis moodustab 39% panga ettevõtete laenuportfelli. Kinnisvaraalaenudest on põhiline osa väljastatud kvaliteetsetele rendivooga projektidele, oluliselt väiksema osa moodustavad kinnisvaraarendused. Enamik finantseeritud kinnisvaraarendustest asuvad Tallinnas, teistes suuremates Eesti linnades ja Tallinna lähiümbruses asuvad projektid moodustavad 14% arendusprojektidest. Tallinna uusarenduste finantseerimisel oli LHV turuosa 2019. aasta lõpus ligi kolmandik. LHV kinnisvaraarenduste portfelli on hästi positsioneeritud ka juhaks, kui turutrendid peaksid muutuma – finantseeritud arendused paiknevad heades asukohtades ning projektide riski ja planeeritava hinna suhe jääb keskmiselt ligikaudu 50% lähedale.

Kinnisvarasektori järel on enim krediiti väljastatud töötleva tööstuse (osakaal 12%) ning finants- ja kindlustustegevuse valdkonna ettevõtetele (osakaal 11%). Tavapäraselt kõrgema krediidiriskiga sektoritest moodustab majutus ja toitlustus 2%, ehitus 2% ning veondus ja laondus 1% portfelli kogumahust.

Aasta viimases kvartalis jätkus panga väga kiire kasv. Aasta lõpuks jõudis pank pea 10% turuosani Eestis nii igapäevapanganduses, hoiustes kui ka ettevõtete laenudes. Igapäevapanganduses ja hoiustes on pank tõusnud kolmandaks pangaks Eestis.

Kvartaliga kasvas panga klientide arv 13 100 võrra. Aasta lõpuks ületas klientide arv 202 000 kliendi piiri, kasvades aastaga 25%. Klientide aktiivsuses ja ärimahtudes saavutati uued rekordtasemed. Aktiivselt igapäevapanganduse teenuseid kasutavate klientide arv kasvas aastaga ligikaudu kolmandiku võrra.

Hoiused kasvasid kvartaliga 169 mln eurot ja laenu 465 mln eurot. Tavaklientide hoiused kasvasid 217 mln eurot.

Finantsvahendajate hoiused vähenesid -43 mln eurot ja hoiuseplatvormide kaudu kaasatud hoiused -6 mln eurot. Ettevõtete panganduse laenu kasvasid 30 mln eurot ja jaelaenu 435 mln eurot. Novembri teises pooles viidi lõpuni Danske Bank'i eraklientide laenuportfelli ostmise ja selle ülevõtmine panga infosüsteemidesse. Ostetud laenuportfelli suuruseks koos allahindlusega kujunes 393 mln eurot. Hoiuste maht kasvas aastaga 87% 2 713 mln euroni ja laenude maht 84% 1 687 mln euroni.

Kvartali puhaskasumiks kujunes 5,7 mln eurot. Puhaskasum kasvas oluliselt peale Danske Bank'i eraklientide laenuportfelli ülevõtmist. Enne seda kandis pank kõrgemaid intressikulud hoiuseplatvormidelt kaasatud hoiuste ja Euroopa Keskpangas hoitava raha tõttu, et olla valmis laenuportfelli ülevõtmiseks. Kvartali puhaskasumit mõjutasid negatiivselt laenuportfelli ülevõtmisel moodustatud täiendavad laenude allahindlused ning tagatiste ümbervormistamisega kaasnenud notaritasud ja riigilõivud. Kvartali puhaskasumit mõjutasid positiivselt institutsionaalse panganduse teenustasutulud Coop Panga, Auga Groupi ja Novaturas Groupi kapitali kaasamistelt. Pank osales finantsnõustajana Coop Panga aktsiate esmasel avalikul pakkumisel, kus pooled märkijatest tulid LHV Pangast.

Neljandas kvartalis otsustas pank jätkata kaks aastat tagasi peatatud krediidiriski sisereitingute (IRB) meetodi kasutusele võtmise projektiga. Põhjuseks asjaolu, et aasta keskel jõustunud uues kapitalinõuete regulatsioon (CRR) ei ole arvestatud Baseli viimaste suunistega krediidiriski standardmeetodi kapitalinõuete muutmise osas.

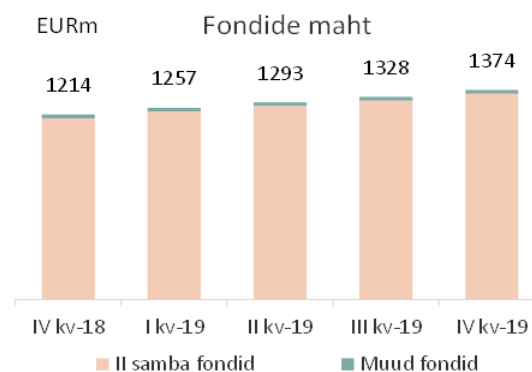
Panga nõukogu tasemel loodi riski ja kapitali komitee ning nomineerimiskomitee. Riski ja kapitali komitee eesmärk on nõustada ja toetada nõukogu seoses üldise, tegeliku ja tulevase riskiisu ja strateegia järelevalve teostamisega, võttes arvesse kõiki riskitüüpe, et need oleksid kooskõlas äristrateegia, eesmärkide, äritavade ja väärtustega. Nomineerimiskomitee eesmärk on toetada nõukogu valikuprotsessi ja sobivusnõudeid puudutavates küsimustes. Juhatuse tasemel loodud riski ja kapitali komitee nimetati ümber aktive ja passivate juhtimise komiteeks.

Pangale väljastati Peresõbraliku Tööandja kuldmärgis Sotsiaalministeeriumi poolt. Projekt kestis kokku ligi kaks aastat ning hõlmas mitmeid muudatusi panga personalipoliitikas ja -tegevuses.

Aasta lõpus valis The Financial Timesi ajakiri The Banker LHV Panga parimaks pangaks Eestis.

AS LHV Varahaldus ülevaade

- Neljanda kvartali tulumaksueelne kasum 0,9 mln eurot
- Teise samba fondide varade maht 1 349 mln eurot, kasv kvartaliga 45 mln eurot
- Aktiivseid kliente detsembri lõpuks üle 177 tuhande, võrreldes aasta varasemaga klientide arv langenud ligi 1 300 võrra

mln eurot	IV kvartal 2019	III kvartal 2019	muutus %	IV kvartal 2018	muutus %	Aasta algusest 2019	Aasta algusest 2018	muutus %
Neto teenustasutulu	2,44	3,30	-26%	3,63	-33%	12,87	13,95	-8%
Neto finantstulud	0,08	0,06	33%	-0,17	NA	0,32	-0,2	NA
Tegevuskulud	-1,15	-0,99	15%	-1,08	6%	-4,23	-4,02	5%
Põhivara kulum	-0,48	-0,48	0%	-0,45	7%	-1,87	-1,8	4%
Ärikasum	0,89	1,89	-53%	1,93	-54%	7,09	7,93	-11%
Finantsinvesteeringud	8,0	7,9	1%	7,9	1%			
Allutatud kohustused	1,6	1,6	0%	2,1	-24%			
Omakapital	29,0	28,0	4%	29,0	0%			
Hallatavate varade maht	1 374,0	1 327,7	3%	1 214,4	13%			

Neljandas kvartalis olid LHV Varahalduse äritulud 2,4 mln eurot, 2019 aastal kokku 13,2 mln eurot. Võrreldes kolmanda kvartaliga langesid äritulud 0,9 mln euri võrra. Äritulude langus tingitud valitsemistasu langetamisest suurimates aktiivselt juhitud fondides M, L ja XL 40% võrra. Ärikulud olid võrreldes kolmanda kvartaliga 164 tuhat eurot suuremad. Puhaskasum oli neljandas kvartalis 0,9 mln eurot, 2019 aastal tervikuna 6,1 mln eurot. ROE tulumaksueelselt kasumilt 2019 aastal oli 24,6%.

Valitsemistasude langemist kompenseerib järgnevatel perioodidel edukustasu teenimine võimalus. Edukustasu teenimise aluseks on aktiivselt juhitud fondide tootlus, mis ületab sotsiaalmaksu laekumist. Sotsiaalmaksu laekumise kasv 2019 aastal oli ligi 9%, LHV pensionifondide M, L ja XL tootlus jäi sellele alla ning sellest tulenevalt 2019 aastal edukustasu ei teenitud. Pikaajaline prognoos sotsiaalmaksu laekumise kasvule on ligi 5% aastas, mis annab võimaluse järgnevatel aastatel edukustasu teenimiseks.

Aktsiaturgudel oli nii neljas kvartal kui ka 2019 aasta tervikuna suurepärase. Suurimad turuindeksid näitasid väga häid tulemusi, eurodes mõõdetuna tõusid näiteks S&P 500 31,4% ja Euro Stoxx 50 28,2%. Sellest tulenevalt olid ka Eesti pensionifondidest parima tootlusega just aktsiatele keskendunud indeksfondid. LHV

Pensionifond Indeks tootlus oli 2019 aastal 25,7%. Aktiivselt juhitud pensionifondides on börsidega seotud hinnarisk madalam, fookus on peaaugalt pikaajalise stabiilse tootlusega börsivälistel varadel. Suurima pensionifondi L tootlus 2019 aastal oli 5,8%.

Detsembris läbis esimese lugemise kavandatav pensionireform, eeldatavasti võetakse pensionisüsteemi väga märkimisväärselt muutuv eelnõu riigikogus vastu jaanuari lõpuks. Hetkel teadaolevalt toimuvad esimesed rahade liikumised kas siis teisest sambast välja või fondidest pensioni investeerimiskontole 2021 aasta septembri alguses.

Kuivõrd lahkuvate klientide arvu on pea võimatu ette prognoosida, tähendab see paratamatult ettevaatlikumat hoiakut kohalikele pikaajalise ajahorisondiga investeerijatele. Sellest tulenevalt esitasime taotluse ühendada pensionifond Eesti pensionifondiga L. Pensionifond Eesti keskendub vaid kohaliku turu investeerijatele, mis on paratamatult madalama likviidsusega ja eeldavad pikemaajalist selgust fondide mahtude osas. Kuivõrd pensionifond Eesti maht on vähem kui 0,5% pensionifond L mahust, on ühendamise mõju L klientidele marginaalne. Pensionifond Eesti klientide jaoks on just pensionifond L samas kõige sarnasema strateegiaga alternatiiv.

LÜHENDATUD KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE VAHEARUANNE

Lühendatud konsolideeritud koondkasumiaruanne

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Lisa	IV kvartal 2019	12 kuud 2019	IV kvartal 2018	12 kuud 2018
Jätkuvad tegevused					
Intressitulu		18 208	61 414	12 197	45 622
Intressikulu		-4 938	-14 026	-1 907	-7 471
Neto intressitulu	9	13 270	47 388	10 290	38 151
Komisjoni- ja teenustasutulu		9 991	37 026	8 378	32 844
Komisjoni- ja teenustasukulu		-3 564	-11 349	-2 285	-7 799
Neto komisjoni- ja teenustasutulu	10	6 427	25 677	6 093	25 045
Netotulem õiglasel väärtusel kajastatavatelt finantsvaradelt		97	591	112	379
Valuutakursi ümberhindluse kasumid/kahjumid		73	79	-7	64
Netokasum finantsvaradelt		170	670	105	443
Muud tulud		58	93	97	905
Muud kulud		0	-9	-3	-43
Muud tulud/(-kulud) kokku		58	84	94	862
Tööjõukulud	11	-5 235	-19 265	-4 293	-15 756
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	11	-6 126	-20 003	-4 479	-16 387
Kulud kokku		-11 361	-39 268	-8 772	-32 143
Kasum enne laenude allahindluse kulu		8 564	34 551	7 810	32 358
Laenude allahindluse kulu	22	-1 546	-3 210	-542	-4 879
Kasum enne tulumaksu		7 018	31 341	7 268	27 479
Tulumaksukulu		-586	-4 249	-544	-3 614
Aruandeperioodi puhaskasum jätkuvatelt tegevustelt	2	6 432	27 092	6 724	23 865
Kasum lõpetatud tegevuselt	12	0	0	0	3 324
Aruandeperioodi puhaskasum	2	6 432	27 092	6 724	27 189
Muu koondkasum/-kahjum:					
<i>Kirjed, mida võib edaspidi klassifitseerida kasumiaruandesse:</i>					
Muudatused FVOCI-s mõõdetud võlainstrumentide õiglasel väärtusel		134	134	78	42
Aruandeperioodi koondkasum		6 566	27 226	6 802	27 231
Puhaskasum omistatud:					
Emaettevõtte omanikud		5 719	24 797	6 048	25 237
Mittekontrolliv osalus		713	2 295	676	1 952
Aruandeperioodi puhaskasum	2	6 432	27 092	6 724	27 189
Kokku koondkasum omistatud:					
Emaettevõtte omanikud		5 853	24 931	6 126	25 279
Mittekontrolliv osalus		713	2 295	676	1 952
Aruandeperioodi koondkasum		6 566	27 226	6 802	27 231
Tavakasum aktsia kohta (eurodes)	17	0,20	0,91	0,23	0,97
Lahustatud kasum aktsia kohta (eurodes)	17	0,20	0,89	0,23	0,96
Lisad lehekülgedel 18-34 on vahearuande lahutamatud osad.					

Lühendatud konsolideeritud finantsseisundi aruanne

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Varad			
Nõuded keskpankadele	4, 5, 6, 13	1 232 733	639 862
Nõuded krediidiasutustele	4, 5, 6, 13	32 947	25 791
Nõuded investeerimisühingutele	4, 6, 13	5 473	17 005
Omakapitaliinstrumendid õiglasest väärtusest muutusega muud koondkasumis	4, 6, 7	432	298
Finantsvarad õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande	4, 6, 7	40 530	46 856
Laenuid ja nõuded klientidele	4, 6, 8, 22	1 687 034	918 761
Muud nõuded klientidele		3 551	3 721
Muud finantsvarad		2 246	2 936
Muud varad		1 961	1 651
Materiaalne põhivara	20	6 686	1 135
Immateriaalne põhivara	20	14 705	15 470
Firmaväärtus		3 614	3 614
Varad kokku	2	3 031 912	1 677 100
Kohustused			
Klientide hoiused ja saadud laenuid	14	2 726 562	1 443 782
Finantskohustused õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande	6	8	11
Võlad hankijatele ja muud kohustused	15	24 314	24 644
Allutatud kohustused	6, 21	75 000	50 900
Kohustused kokku	2	2 825 884	1 519 337
Omakapital			
Aktsiakapital		28 454	26 016
Ülekurss		70 136	46 653
Kohustuslik reservkapital		4 713	3 451
Muud reservid		3 280	2 090
Jaotamata kasum		94 228	75 430
Emaettevõtte aktsionäridele kuuluv omakapital kokku		200 811	153 640
Mittekontrolliv osalus		5 217	4 123
Omakapital kokku		206 028	157 763
Kohustused ja omakapital kokku		3 031 912	1 677 100

Lisad lehekülgedel 18-34 on vahearuande lahutamatud osad.

Lühendatud konsolideeritud rahavoogude aruanne

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Lisa	IV kv 2019	12 kuud 2019	IV kv 2018	12 kuud 2018
Rahavood äritegevusest					
Saadud intressid		17 269	59 768	12 379	45 146
Makstud intressid		-3 647	-11 005	-2 181	-7 062
Saadud teenustasud		9 991	37 026	8 378	32 844
Makstud teenustasud		-3 564	-11 349	-2 285	-7 799
Muud saadud tulud		76	82	94	891
Makstud tööjõukulu		-4 919	-17 877	-3 681	-14 647
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud		-4 059	-14 876	-3 707	-13 415
Makstud tulumaks		-702	-4 208	-501	-3 070
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustuste muutust		10 445	37 561	8 496	32 888
Äritegevusega seotud varade muutus:					
Kauplemisportfelli neto soetus ja müük		11	49	-30	-115
Laenuõuded klientidele		-461 195	-770 388	-103 471	-199 259
Kohustuslik reservkapital keskpangas		0	0	2 088	1 094
Tagatisdeposiidid		-932	-12 146	-249	-647
Muud varad		253	690	465	-597
Äritegevusega seotud kohustuste muutus:					
Klientide nõudmiseni hoiused		184 252	885 356	-204 341	-105 458
Klientide tähtajalised hoiused		-19 111	390 754	-11 084	-9 316
Saadud laenuid		0	10 000	9 278	15 528
Saadud laenude tagasimaksed		-2 943	-5 886	0	0
Kauplemiseks hoitavad finantskohustused õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande		-13	-3	9	8
Muud kohustused		-20 371	-6 295	-1 641	-38 271
Lõpetatud tegevused		0	0	0	-270
Neto rahavood äritegevusest		-311 278	529 719	-300 480	-304 415
Rahavood investeerimistegevusest					
Soetatud põhivara		-2 212	-3 772	-2 161	-3 450
Müüdnud põhivara		5	5	0	0
Tütarettevõtte müük		0	0	0	5 046
Müüdnud või lunastatud müügioteel investeeringud		0	0	1	520
Netomuutus õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeeringutelt		89 823	6 869	1 899	9 473
Neto rahavood investeerimistegevusest		87 616	3 102	-261	11 589
Rahavood finantseerimistegevusest					
Aktsiakapitali sissemakse (sh ülekurss)		25 300	26 013	0	598
Makstud dividendid		0	-6 664	0	-5 295
Saadud allutatud laenuid		0	40 000	20 000	20 000
Saadud allutatud laenude tagasimaksed		0	-15 900	0	0
Neto rahavood finantseerimistegevusest		25 300	43 449	20 000	15 303
Valuutakursside muutuste mõju	6	73	79	-7	64
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-198 362	576 349	-280 748	-277 459
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses		1 443 016	668 378	949 126	945 837
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	13	1 244 727	1 244 727	668 378	668 378

Lisad lehekülgedel 18-34 on vahearuande lahutamatud osad.

Lühendatud konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)	Aksia- kapital	Üle- kurs	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Akumuleeritud kahjum/jaota mata kasum	LHV Grupi omanikele kuuluv omakapital kokku	Mitte- kontrolliv osalus	Oma- kapital kokku
Saldo seisuga 01.01.2018	25 767	46 304	2 471	1 449	54 688	130 679	7 893	138 572
Tütarettevõtte müük	0	0	0	0	0	0	- 4 550	-4 550
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	0	980	0	-980	0	0	0
Makstud dividendid	0	0	0	0	-4 123	-4 123	-1 172	-5 295
Aksiaoptioonid	0	0	0	599	608	1 207	0	1 207
Aksiakapitali suurendamine	249	349	0	0	0	598	0	598
Puhaskasum	0	0	0	0	25 237	25 237	1 952	27 189
Muu koondkasum	0	0	0	42	0	42	0	42
Aruandeperioodi koondkasum	0	0	0	42	25 237	25 279	1 952	27 231
Saldo seisuga 31.12.2018	26 016	46 653	3 451	2 090	75 430	153 640	4 123	157 763
Saldo seisuga 01.01.2019	26 016	46 653	3 451	2 090	75 430	153 640	4 123	157 763
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	0	1 262	0	-1 262	0	0	0
Makstud dividendid	0	0	0	0	-5 463	-5 463	-1 201	-6 664
Aksiaoptioonid	0	0	0	1 056	726	1 782	0	1 782
Aksiakapitali suurendamine	2 438	23 483	0	0	0	25 921	0	25 921
Puhaskasum	0	0	0	0	24 797	24 797	2 295	27 092
Muu koondkasum	0	0	0	134	0	134	0	134
Aruandeperioodi koondkasum	0	0	0	134	24 797	24 931	2 295	27 226
Saldo seisuga 31.12.2019	28 454	70 136	4 713	3 280	94 228	200 811	5 217	206 028

Lisad lehekülgedel 18-34 on vahearuande lahutamatud osad.

Lühendatud konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad

LISA 1 Raamatupidamisarvestuse põhimõtted

Lühendatud konsolideeritud raamatupidamise vahearuanne on koostatud kooskõlas rahvusvahelise finantsaruandluse standardiga IAS 34 „Vahearuanne“ nagu see on kehtestatud Euroopa Liidus ning sisaldab lühendatud konsolideeritud finantsaruandeid ning valiku selgitavaid lisasid.

Vahearuanne koostamisel rakendatud arvestusmeetodid on samad kui 31. detsembril 2018 lõppenud majandusaasta aruandes rakendatud arvestusmeetodid, mis on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, mis on kehtestatud Euroopa Liidu poolt (IFRS EU), välja arvatud alates 1. jaanuarist 2019 muudetud raamatupidamis põhimõtted seoses äsja jõustatud IFRS EL standarditega. Arvestuspõhimõtete muudatused on avalikustatud lisa 1 jaotuses „Muudatused arvestuspõhimõtetes“.

Lühendatud konsolideeritud vahearuanne on läbinud ülevaatuse, neid ei ole auditeeritud ja need ei sisalda kogu teavet, mis on vajalik täieliku finantsaruande koostamiseks. Vahearuanne tuleks lugeda koos 31. detsembril 2018 lõppenud majandusaasta aruandega, mis on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS EU).

Raamatupidamise vahearuanne arvnäitajad on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole märgitud teisiti. Vahearuanne on konsolideeritud ja sisaldab AS LHV Group ja tema tütarettevõtete AS LHV Varahaldus (osalus 100%), AS LHV Pank (osalus 100%), OÜ Cuber Tehnology (osalus 100%) ja AS LHV Finance (osalus 65%) tulemusi. Seisuga 31.03.2018 sisaldas vahearuanne ka UAB Mokilizingas (osalus 50% + 1 osa) tulemusi.

Muudatused arvestuspõhimõtetes

Grupp rakendab IFRS 16 „Rendilepingud“ esmakordselt alates 01.01.2019. Muud uued standardid, mis jõustusid alates 01. jaanuarist 2019, ei ole kontserni 6 kuu vahearuannele mõju ei avalda. Uus standard sätestab rendilepingute arvelevõtmise, mõõtmise, esitluse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning juhul kui rendimakseid tehakse üle perioodi ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks, nagu seda teeb IAS 17, ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmudeli rendilevõtjate jaoks.

Rendilevõtjad peavad arvele võtma:

- (a) varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väheväärtuslik; ning
- (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavatelt varadelt ja intressikulu rendikohustustelt.

IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega. See tähendab, et rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingu kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt.

Grupp rakendas standardit IFRS 16 „Rendilepingud“ tagasiulatuvalt alates 01. jaanuarist 2019, aga ei ole korrigeerinud 2018 aasta võrdlusandmeid nagu on lubatud vastavalt standardi konkreetsete üleminekusätetega.

IFRS 16 rakendamisel kajastas Grupp põhivara ja rendikohustuse, mis IAS 17 olid varasemalt klassifitseeritud kui kasutusrent.

Grupp rendib erinevaid kinnisvaraobjekte. Rendilepingud on tavaliselt tähtajaga kuni 3 aastat, kuid hõlmavad reeglina pikendamise ja lõpetamise võimalusi. Renditingimused lepitakse kokku iga lepingu baasil ja need need hõlmavad mitmesuguseid erinevaid tingimusi.

Grupp kajastab rendilepinguid rendivarade ja vastavaid kohustusi kuupäeval, mis renditav vara on kasutamiseks saadaval. Varad ja kohustused kajastati finantsseisundiaruandes liisingumaksete nüüdisväärtuses. Iga liisingumakse jaotatakse kohustise ja finantskulu vahel.

Finantskulu kajastatakse rendiperioodi kasumiaruandes nii, et intressimäär oleks igal osaperioodil kogu rendiperioodi jooksul kohustise jääkväärtuse suhtes sama.

Rendivara amortiseeritakse lineaarselt vara kasuliku eluea või rendiperioodi jooksul vastavalt sellele, kumb on lühem.

Rendivarasid ja -kohustisi kajastatakse algselt rendimaksete nüüdisväärtuses (väljaarvatud erandid). Rendikohustused hõlmavad järgmiste rendimaksete nüüdisväärtust:

- püsimumakset, millest on maha arvatud saadavad rendisoodustused
- muutuv rendimakse, mis põhineb indeksil või intressimääral (näiteks inflatsioon, Euribor)
- summad, mis rentnik eeldatavasti maksab jääkväärtuse tagatiste alusel
- ostuoptiooni kasutamise hind, kui on piisavalt kindel, et rentnik seda optiooni kasutab, ja

Rendimaksud diskonteeritakse kasutades rendilepingus sätestatud intressimäära või Grupi sisemist laenuintressi määra. Alternatiivne laenuintressimäär on intressimäär, mida üürnik peaks maksma, et laenata vahendid, mida oleks tarvis sarnase väärtusega vara omandamiseks sarnases majanduskeskkonnas ning sarnastel tingimustel.

Lühiajaline rent on rent, mille rendiperiood on lühem kui 12 kuud. Väheväärtuslikud varad hõlmavad IT tehnikat ja väiksemaid kontorisisustuse esemeid.

Renditähataja määramisel kaalub juhtkond kõiki fakte ja asjaolusid, mis loovad majandusliku ajendi pikendamise võimaluse rakendamiseks või pikendamise võimaluse rakendamata jätmiseks. Pikendamise võimalused (või perioodid pärast lõpetamise võimalusi) on renditähatajale lisatud juhul, kui on väga tõenäoline, et renti jätkatakse (või ei lõpetata).

Grupi juhtkond hindab sündmusi ja asjaolude muutusi, mis on juhtkonna kontrolli all ja mõjutavad optioonide kasutamise tõenäosust. Lepingu pikendamise periood on muutunud (näiteks, Grupp on realiseerinud optiooni, mida eelnevalt peeti ebakindlaks või Grupp ei ole realiseerinud optiooni, mida eelnevalt peeti ebakindlaks).

Lepingute kohaselt ei ole Grupil lepingute lõppedes rendivaral bilansilist maksumust.

Standardi rakendamisel seisuga 01.01.2019 diskonteeriti rendimaksud kasutades Grupi keskmist sisemist laenuintressi määra 3,21%

Grupp on kasutanud järgmisi standardiga lubatud praktilisi erandeid:

- Seisuga 01 jaanuar 2019 alla 12 kuuse rendiperioodi pikkusega kasutusrendi lepingute kajastamine raamatupidamises
- väikese väärtusega varade rendilepingute välistamine
- esmase kohaldamise jaoks tehtud varade mõõtmisega seotud otsuste kulude välistamine

Grupp otsustas IFRS 16 mitte kohaldada lepingute suhtes, kus vastavalt IAS17-le ja IFRIC 4-le renti ei tuvastatud.

Arvestuspõhimõtete muudatuse tulemusel suurenes varade ja kohustuste maht finantsseisundi aruandes seisuga 01.01.2019 1 070 tuhat eurot.

LISA 2 Tegevussegmentid

Grupp jaotab oma äritegevuse segmentideks vastavalt juriidilisele struktuurile, LHV Pank jagab omakorda oma äritegevusi 3 peamiseks ärisegmentiks: jaepangandus, ettevõtete pangandus ning maksevahendus finantsvahendajatele. Ärisegmentid moodustavad osa Grupist, koos eraldi juurdepääsuga finantsandmetele, mis on ühtlasi aluseks äritulemuste regulaarsel jälgimisel Grupi otsustajate poolt. Jooksvate otsuste langetaja, kes on vastutav vahendite eraldamise ja tegevusvaldkondade tulemuslikkuse hindamise eest, on määratletud kui emaettevõtja AS LHV Group juhatus. Segmentide tulemlükkade sisaldab segmentiga otseselt seostatavaid tulusid ja kulusid.

Raporteeritavate segmentide tulud sisaldavad tulusid segmentide omavahelistest tehingutest, milleks on AS LHV Pank poolt laenu andmine teistele grupi ettevõtetele. Intressitulude ja teenustasutulude jaotus lähtuvalt kliendi asukohast on esitatud aruande lisa 9 ja lisa 10. Intressitulude jaotuses kliendi asukoha järgi ei ole esitatud tulusid arvelduskontodelt, hoiustelt ja investeringutelt võlakirjadesse. Grupil ei ole selliseid kliente, kelle tulud moodustaksid üle 10% Grupi vastavast tululiigist.

	Jae- pangandus	Ettevõtete pangandus	Vara- haldus	Järelmaks ja tarbija- finant- seerimine Eestis	Maksevah- endajad	Muud tegevuse- d	Segmen- tidevahe- lised eliminee- rimised	Kokku
IV kvartal 2019								
Intressitulu	6 280	9 879	0	3 070	256	3 677	-4 954	18 208
Intressikulu	-1 619	-1 544	-31	-489	0	-6 209	4 954	-4 938
Neto intressitulu	4 661	8 335	-31	2 581	256	-2 532	0	13 270
Komisjoni- ja teenustasu tulu	1 751	1 378	2 440	166	4 256	0	0	9 991
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-141	-308	0	-188	-2 924	-3	0	-3 564
Neto teenustasutulu	1 610	1 070	2 440	-22	1 332	-3	0	6 427
Netotulu	6 271	9 405	2 409	2 559	1 588	-2 535	0	19 697
Netokasum finantsvaradelt	0	0	109	0	61	0	0	170
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-3 354	-2 102	-1 635	-456	-2 716	-1 040	0	-11 303
Ärikasum	2 917	7 303	883	2 103	-1 067	-3 575	0	8 564
Laenude allahindluse kulu	-856	-617	0	-66	-7	0	0	-1 546
Tulumaksukulu	-199	-372	0	0	0	-15	0	-586
Puhaskasum	1 862	6 314	883	2 037	-1 074	-3 590	0	6 432

	Jae- pangandus	Ettevõtete pangandus	Vara- haldus	Järelmaks ja tarbija- finant- seerimine Eestis	Maksevah- endajad	Muud tegevuse- d	Segmen- tidevahe- lised eliminee- rimised	Kokku
12 kuud 2019								
Intressitulu	18 907	35 107	0	11 209	752	10 626	-15 187	61 414
Intressikulu	-3 723	-6 071	-145	-1 691	-10	-17 573	15 187	-14 026
Neto intressitulu	15 184	29 036	-145	9 518	742	-6 947	0	47 388
Komisjoni- ja teenustasu tulu	6 754	2 147	12 869	602	14 654	0	0	37 026
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-502	-363	0	-674	-9 797	-13	0	-11 349
Dividenditulu	0	0	0	0	0	6 630	-6 630	0
Neto teenustasutulu	6 252	1 784	12 869	-72	4 857	6 617	-6 630	25 677
Netotulu	21 436	30 820	12 724	9 446	5 599	-330	-6 630	73 065

Netokasum finantsvaradelt	-10	-4	465	0	46	173	0	670
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-10 895	-7 661	-6 097	-1 881	-9 114	-3 536	0	-39 184
Ärikasum	10 531	23 155	7 092	7 565	-3 469	-3 693	-6 630	34 551
Laenude allahindluse kulu	-1 194	-1 736	0	-247	-33	0	0	-3 210
Tulumaksukulu	-803	-1 640	-972	-760	-74	0	0	-4 249
Puhaskasum	8 534	19 779	6 120	6 558	-3 576	-3 693	-6 630	27 092
Varad kokku 31.12.2019	1 075 705	1 613 557	31 221	65 506	298 806	179 686	-232 569	3 031 912
Kohustused kokku 31.12.2019	1 992 547	450 089	2 100	50 548	388 317	75 577	-133 294	2 825 884

	Jae-pangandus	Ettevõtete pangandus	Varahaldus	Järeilmaks ja tarbija-finantseerimine Eestis	Maksevahendajad	Muud tegevused	Segmentidevahelised elimineerimised	Kokku
IV kvartal 2018								
Intrassitulu	2 613	263	7 158	0	176	1 079	-1 627	12 197
Intrassikulu	0	0	-1 283	-42	-11	-1 866	1 627	-1 907
Neto intrassitulu	2 613	263	5 875	-42	165	-787	0	10 290
Komisjoni- ja teenustasu tulu	3 523	363	167	3 628	513	49	0	8 378
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-2 001	0	-14	0	-120	-8	0	-2 285
Neto teenustasutulu	1 522	363	153	3 628	393	41	0	6 093
Netotulu	4 135	626	6 028	3 586	558	-746	0	16 383
Netokasum finantsvaradelt	-2	0	0	-126	0	233	0	105
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-3 537	-303	-1 602	-1 529	-389	-794	0	-8 678
Ärikasum	596	323	4 426	1 931	169	-1 307	0	7 810
Laenude allahindluse kulu	-76	0	-725	0	0	0	0	-542
Tulumaksukulu	-158	-34	-338	0	-14	0	0	-544
Lõpetatud tegevus	0	0	0	0	0	0	0	0
Puhaskasum	362	289	3 363	1 931	155	-1 307	0	6 724

	Jae-pangandus	Ettevõtete pangandus	Varahaldus	Järeilmaks ja tarbija-finantseerimine Eestis	Maksevahendajad	Muud tegevused	Segmentidevahelised elimineerimised	Kokku
12 kuud 2018								
Intrassitulu	10 944	25 359	0	9 380	1 211	5 634	-6 906	45 622
Intrassikulu	0	-4 401	-168	-1 234	0	-8 574	6 906	-7 471
Neto intrassitulu	10 944	20 958	-168	8 146	1 211	-2 940	0	38 151
Komisjoni- ja teenustasu tulu	14 256	1 910	13 942	517	2 132	87	0	32 844
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-6 953	-65	0	-553	-200	-28	0	-7 799

Dividenditulu	0	0	0	0	0	6 578	-6 578	0
Neto teenustasutulu	7 303	1 845	13 942	-36	1 932	6 637	-6 578	25 045
Netotulu	18 247	22 803	13 774	8 110	3 143	3 697	-6 578	63 196
Netokasum finantsvaradelt Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-15	0	-25	0	0	483	0	443
	-13 481	-5 503	-5 823	-2 058	-1 298	-3 118	0	-31 281
Ärikasum	4 751	17 300	7 926	6 052	1 845	1 062	-6 578	32 358
Laenude allahindluse kulu	351	-5 027	0	-171	0	-32	0	-4 879
Tulumaksukulu	-563	-987	-1 100	-838	-106	-20	0	-3 614
Puhaskasum jätkuvatelt tegevustelt	4 539	11 286	6 826	5 043	1 739	1 010	-6 578	23 865
Varad kokku 31.12.2018	989 879	535 836	31 193	51 383	109 987	127 748	-168 926	1 677 100
Kohustused kokku 31.12.2018	1 210 066	177 086	2 610	39 577	134 452	51 380	-95 834	1 519 337

LISA 3 Riskide juhtimine

Oma igapäevastes toimingutes puutub Grupp kokku mitmete finantsriskidega: tururisk (välisvaluuta risk, turuhinna intressirisk, rahavoo intressirisk ja hinnarisk), krediidirisk ja likviidsusrisk. Vahearuaude finantsaruanded ei kata kogu finantsriskide

juhtimist nagu seda nõutakse majandusaasta aruannetes; selle informatsiooni leiab Grupi 2018. aasta majandusaasta aruandest.

Riskijuhtimise üksuse tööd reguleerivates poliitikates ei ole toimunud olulisi muutusi võrreldes eelmise aasta lõpuga.

LISA 4 Finantsvarade ja -kohustuste jaotumine riikide lõikes

31.12.2019	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Saksa- maa	Muu EL	USA	UK	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeeringuühingutele	1 229 169	0	0	0	0	10 972	4 929	23 041	3 042	1 271 153
Finantsvarad õiglasel väärtuses	8 484	760	19 951	0	9 840	1 907	4	0	16	40 962
Laenud ja nõuded klientidele	1 656 373	445	287	5 574	840	19 951	379	0	3 185	1 687 034
Nõuded klientidele	3 551	0	0	0	0	0	0	0	0	3 551
Muud finantsvarad	110	0	0	0	0	0	2 136	0	0	2 246
Finantsvarad kokku	2 897 687	1 205	20 238	5 574	10 680	32 830	7 448	23 041	6 243	3 004 946
Klientide hoiused ja saadud laenud	1 870 475	12 725	1 503	19 564	372 390	394 310	1 241	0	54 354	2 726 562
Allutatud kohustused	75 000	0	0	0	0	0	0	0	0	75 000
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused	20 739	0	4	27	0	13	3	3	0	20 789
Finantskohustused õiglasel väärtuses	8	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Finantskohustused kokku	1 966 222	12 725	1 507	19 591	372 390	394 323	1 244	3	54 354	2 822 359

Valmisolekulaenud summas 359 230 tuhat eurot on Eesti residentidele.

31.12.2018	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Saksa- maa	Muu EL	USA	UK	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	650 321	0	0	0	0	13 599	16 541	0	2 197	682 658
Finantsvarad õiglasel väärtuses	8 392	772	17 242	0	1	20 704	43	0	0	47 154
Laenud ja nõuded klientidele	886 881	52	10 561	1 524	6	18 433	175	0	1 129	918 761
Nõuded klientidele	3 706	1	5	0	0	0	0	0	9	3 721
Muud finantsvarad	111	0	0	0	0	0	2 825	0	0	2 936
Finantsvarad kokku	1 549 411	825	27 808	1 524	7	52 736	19 584	0	3 335	1 655 230
Klientide hoiused ja saadud laenud	1 154 012	10 041	951	3 414	13 274	220 749	3 085	0	38 256	1 443 782
Allutatud kohustused	50 900	0	0	0	0	0	0	0	0	50 900
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused	21 381	0	4	27	0	13	3	0	0	21 428
Finantskohustused õiglasel väärtuses	11	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Finantskohustused kokku	1 226 304	10 041	955	3 441	13 274	220 762	3 088	0	38 256	1 516 121

Valmisolekulaenud summas 188 841 tuhat eurot on Eesti residentidele.

LISA 5 Varade ja kohustuste jaotumine lepinguliste tähtaegade lõikes

31.12.2019	Nõudmiseni	0-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi						
Klientide hoiused ja saadud laenud	2 189 665	41 522	476 248	18 721	2 906	2 729 062
Allutatud kohustused	0	1 244	3 731	19 500	85 575	112 138
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused	0	20 789	0	0	0	20 789
Valmisolekulaenud	0	359 230	0	0	0	359 230
Väljastatud finantsgarantiid lepingulistes summades	0	14 139	0	0	0	14 139
Välisvaluuta tuletisinstrumentid (arveldamine brutos)	0	14 942	0	615	0	15 557
Finantskohustused õiglasel väärtuses	0	8	0	0	0	8
Kohustused kokku	2 189 665	451 874	479 979	38 836	88 481	3 250 923
Finantsvarad lepinguliste tähtaegade järgi						
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	1 271 153	0	0	0	0	1 271 153
Finantsvarad õiglasel väärtuses kajastatavad võlakirjad	0	10 883	13 018	8 429	0	32 330
Laenud klientidele	0	113 590	251 806	1 029 520	582 889	1 977 805
Nõuded klientide vastu	0	3 551	0	0	0	3 551
Muud finantsvarad	2 246	0	0	0	0	2 246
Välisvaluuta tuletisinstrumentid (arveldamine brutos)	0	14 942	0	615	0	15 557
Finantsvarad kokku	1 273 399	142 966	264 824	1 038 564	582 889	3 302 642
Finantsvarade ja -kohustuste tähtaegade vahe	-916 266	-308 908	-215 155	999 728	494 408	51 720

31.12.2018	Nõudmiseni	0-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi						
Klientide hoiused ja saadud laenud	1 304 239	24 949	94 113	16 780	4 390	1 444 471
Allutatud kohustused	0	832	2 496	13 311	59 426	76 065
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused	0	21 428	0	0	0	21 428
Valmisolekulaenud	0	188 841	0	0	0	188 841
Väljastatud finantsgarantiid lepingulistes summades	0	9 314	0	0	0	9 314
Välisvaluuta tuletisinstrumentid (arveldamine brutos)	0	18 559	0	610	0	19 169
Finantskohustused õiglases väärtuses	0	11	0	0	0	11
Kohustused kokku	1 304 239	263 934	96 609	30 701	63 816	1 759 299
Finantsvarad lepinguliste tähtaegade järgi						
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	682 658	0	0	0	0	682 658
Finantsvarad õiglases väärtuses kajastatavad võlakirjad	0	20 690	0	15 845	2 161	38 696
Laenud klientidele	0	63 584	198 293	634 077	154 853	1 050 807
Nõuded klientide vastu	0	3 721	0	0	0	3 721
Muud finantsvarad	2 936	0	0	0	0	2 936
Välisvaluuta tuletisinstrumentid (arveldamine brutos)	0	18 559	0	610	0	19 169
Finantsvarad kokku	685 594	106 554	198 293	650 532	157 014	1 797 987
Finantsvarade ja -kohustuste tähtaegade vahe	-618 645	-157 380	101 684	619 831	93 198	38 688

Võlakirjaportfellist valdava osa instrumentide tagatisel on võimalik võtta keskpangast lühiajalist laenu. Kõik rahavood finantsvaradelt ja kohustustelt (v.a. derivatiivid) sisaldavad tuleviku lepingulisi rahavooge.

LISA 6 Avatud valuutaposisioonid

31.12.2019	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	Muud	Kokku
Valuutariski kandvad varad							
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	1 231 788	514	27 690	1 053	1 362	8 745	1 271 153
Finantsvarad õiglases väärtuses	24 714	0	0	1	16 241	5	40 962
Laenud ja nõuded klientidele	1 685 519	4	62	584	788	77	1 687 034
Muud nõuded klientidele	2 548	10	601	56	0	335	3 551
Muud finantsvarad	110	0	0	0	2 136	0	2 246
Valuutariski kandvad varad kokku	2 944 679	528	28 353	1 695	20 528	9 163	3 004 946
Valuutariski kandvad kohustused							
Klientide hoiused ja saadud laenud	2 655 331	4 538	27 138	8 139	20 356	11 061	2 726 562
Finantskohustused õiglases väärtuses	5	0	0	1	1	1	8
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused	17 110	62	1 201	345	245	1 826	20 789
Allutatud kohustused	75 000	0	0	0	0	0	75 000
Valuutariski kandvad kohustused kokku	2 747 446	4 600	28 339	8 485	20 602	12 888	2 822 359
Tuletisinstrumenti avatud brutopositsioon lepingulistes summades	615	4 054	0	6 816	713	3 359	15 557
Tuletisinstrumenti avatud brutopositsioon lepingulistes summades	14 942	0	0	0	615	0	15 557
Avatud valuutaposisioon	182 906	-18	14	26	25	-366	182 587

31.12.2018	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	Muud	Kokku
Valuutariski kandvad varad							
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	651 175	2 224	18 319	2 536	1 430	6 973	682 658
Finantsvarad õiglasest väärtuses	22 750	0	1 174	1	23 230	0	47 154
Laenud ja nõuded klientidele	902 843	0	14 707	220	957	34	918 761
Muud nõuded klientidele	2 802	0	374	42	0	503	3 721
Muud finantsvarad	840	0	0	0	2 096	0	2 936
Valuutariski kandvad varad kokku	1 580 410	2 224	34 574	2 799	27 713	7 511	1 655 230
Valuutariski kandvad kohustused							
Klientide hoiused ja saadud laenu	1 356 671	2 194	41 600	6 363	29 297	7 657	1 443 782
Finantskohustused õiglasest väärtuses	0	0	0	0	3	8	11
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused	15 299	50	2 238	410	120	3 311	21 428
Allutatud kohustused	50 900	0	0	0	0	0	50 900
Valuutariski kandvad kohustused kokku	1 422 870	2 244	43 838	6 773	29 420	10 976	1 516 121
Tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulistest summades	610	0	9 166	3 973	2 186	3 234	19 169
Tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulistest summades	18 559	0	0	0	610	0	19 169
Avatud valuutapositsioon	139 591	-20	-98	-2	-130	-232	139 108

LISA 7 Finantsvarade ja –kohustuste õiglase väärtus

Grupi juhatuse on hinnanud bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade ja kohustuste õiglast väärtust. Õiglase väärtuse hindamiseks diskonteeritakse tuleviku rahavood turuintressikõvera alusel.

Õiglasest väärtuses mõõdetavate varade ja kohustuste hierarhiast tulenevalt kasutatavast hindamistehnikast annab ülevaate järgnev tabel:

	1. tase	2. tase	3. tase	31.12.2019	1. tase	2. tase	3. tase	31.12.2018
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande								
Aktsiad ja fondiosakud*	500	7 695	0	8 195	510	7 590	0	8 100
Müügiootel aktsiad ja võlakirjad	0	0	432	432	0	0	298	298
Võlakirjad õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande	32 331	0	0	32 331	38 697	0	0	38 697
Intressiswapid ja valuutaforwardid	0	4	0	4	0	59	0	59
Finantsvarad kokku	32 831	7 699	432	40 962	39 207	7 649	298	47 154
Finantskohustused õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande								
Intressiswapid ja valuutaforwardid	0	8	0	8	0	11	0	11
Finantskohustused kokku	0	8	0	8	0	11	0	11

*Aktsiad ja fondiosakud sisaldavad Grupi ettevõtte AS LHV Varahaldus investeringut pensionifondi osakutesse summas 7 695 (31.12.2018: 7 590) tuhat eurot. Vastavalt Investeerimisfondide seadusele peab LHV Varahaldus kui pensiofondide valitseja omama vähemalt 0,5% iga tema poolt valitsetava kohustusliku pensionifondi osakutest.

Hierarhias kasutatud tasemed:

1. tase – aktiivsel turul noteeritud hind
2. tase – hindamistehnika, mille sisendiks on turu informatsioon (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – muud hindamismeetodid (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod) hinnanguliste sisenditega

Intressiswapid on instrumentid, millede osas kasutatakse mudelipõhisel hindamisel õiglase väärtuse määramiseks aktiivsel

turul kättesaadavaid sisendeid. Selliste turuväliste derivatiivide õiglase väärtus arvutatakse teoreetilise nüüdis-väärtusena (NPV), kasutades sõltumatuid turuparameetreid eeldades, et ei eksisteeri riski ning määramatust. Nüüdisväärtuse diskonteerimisel kasutatakse turult kättesaadavat riskivaba tulususe määra.

Seisuga 31.12.2019 on ettevõtluslaenu ja ettevõtetele väljastatud arvelduskrediidi õiglase väärtus 8 478 tuhat eurot (0,97%) kõrgem kui nende bilansiline väärtus (31.12.2018: 319

tuhat eurot, 0,05% madalam). Laenuid on väljastatud panga äritegevuse segmendis turu-tingimustel ning seetõttu ei erine laenude õiglase väärtus seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 oluliselt nende bilansilistest väärtustest. Laenude õiglase väärtuse määramisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid, mistõttu kuuluvad väljastatud laenuid hierarhia 3. tasemele.

Liisingu intressimäärad järgivad üldiselt turul vastavate toodete puhul kasutatavaid intressimääru. Intressikeskkond on olnud stabiilne liisingtoote turuletoomisest alates ning seetõttu ei erine lepingute õiglase väärtus oluliselt bilansilistest väärtusest. Kuna nõutakse juhtkonna otsust klassifitseerimiseks, siis õiglase väärtuse määramisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid, mistõttu kuuluvad väljastatud laenuid hierarhia 3. tasemele.

Võimenduslaenuid, järelmaks ja klientidele antud krediitkaardid on oma olemuselt lühiajalised ja kuna nad on väljastatud turutingimustel ei erine nende õiglase väärtus märkimisväärselt bilansilistest väärtusest. Võimenduslaenuid, järelmaks ja klientidele antud krediitkaardid kuuluvad hierarhias 3.tasemele, kuna nõuavad olulisi hinnanguid väärtuse leidmiseks.

Muud nõuded klientidele, samuti viitvõlad ja muud lühiajalised kohustused on tekkinud tavapärase äritegevuse käigus ja kuuluvad tasumisele lühiajaliselt, mistõttu ei erine nende õiglase

väärtus nende bilansilistest väärtusest. Need nõuded ja kohustused ei kanna intressi. Nende debitorsete võlgnevuste, tekkepõhiste kulude ja muude võlgade õiglase väärtus on hierarhia tase 3.

Fikseeritud intressimääradega klientide deposiidid on valdavas osas lühiajalised ja deposiitide hinnastamine toimub vastavalt turutingimustele, mistõttu tuleviku rahavoogude diskonteerimise tulemusena leitav deposiitide õiglase väärtus ei erine oluliselt nende bilansilistest väärtusest. Kliendi deposiitide õiglase väärtuse määramisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid, mistõttu kuuluvad klientide deposiidid hierarhia 3. tasemele.

Aruandeaastal saadi allutatud laenu 40 000 tuhat eurot ning tagastati 15 900 tuhat eurot. Allutatud laenudest 20 000 tuhat on saadud 2018. aasta novembris ning 15 000 tuhat on saadud 2015. aasta oktoobris. Allutatud laenuid on võetud turutingimustel ning vaadates laenu- ja intressiturul toimunut, siis võib öelda, et tänase päeva seisuga turutingimused sarnased ning seega ei erine nende laenude õiglase väärtus oluliselt nende bilansilistest väärtusest. Laenude õiglase väärtuse hindamisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid, mistõttu kuuluvad nad hierarhia 3. tasemele.

LISA 8 Laenuportfelli jaotumine majandusharude lõikes

	31.12.2019	%	31.12.2018	%
Eraisikud	738 152	43,6%	214 702	23,1%
Kinnisvaraalaane tegevus	353 405	20,9%	246 930	26,6%
Tööstus	114 104	6,7%	98 073	10,6%
Kunst ja meelelahutus	42 638	2,5%	34 582	3,7%
Finantstegevus	71 690	4,2%	95 697	10,3%
Hulgi- ja jaekaubandus	80 767	4,8%	24 378	2,6%
Haldus- ja abitegevused	67 064	4,0%	39 808	4,3%
Veondus ja laondus	15 337	0,9%	11 076	1,2%
Põllumajandus	59 657	3,5%	20 231	2,2%
Muud teenindavad tegevused	7 290	0,4%	25 669	2,8%
Ehitus	38 951	2,3%	35 808	3,9%
Info ja side	7 017	0,4%	4 115	0,4%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	47 368	2,8%	18 779	2,0%
Haridus	1 976	0,1%	2 391	0,3%
Muud tegevusalad	47 722	2,8%	56 798	6,1%
Kokku	1 693 138	100%	929 037	100%
Laenude allahindlus	-6 104		-10 276	
Laenuportfell kokku	1 687 034	100%	918 761	100%

LISA 9 Neto intressitulu

Intressitulu	IV kv 2019	12 kuud 2019	IV kv 2018	12 kuud 2018
Nõuded krediidiasutustele ja investeerimisühingutele	34	270	38	141
Võlakirjad	94	356	31	136
Liising	843	3 253	598	2 439
Võimenduse laenud ja väärtpaberite laenamine	173	500	103	456
Tarbimislaenud	2 070	7 240	1 493	5 313
Järelmaks	1 000	3 968	1 029	4 055
Ettevõtluslaenud	10 821	37 129	7 796	27 701
Krediitkaardilaenud	209	813	202	770
Eluasemelaenud	2 493	5 248	585	1 765
Muud laenud	471	2 637	322	2 846
Kokku	18 208	61 414	12 197	45 622
Intressikulu				
Klientide hoiused ja saadud laenud	-2 083	-5 579	-595	-1 880
Nõuded keskpangale	-1 612	-4 264	-678	-3 360
Allutatud kohustused	-1 243	-4 183	-634	-2 231
sh. laenud seotud osapoolte vahel	-90	-373	-93	-357
Kokku	-4 938	-14 026	-1 907	-7 471
Neto intressitulu	13 270	47 388	10 290	38 151

Laenude intressitulud kliendi asukoha järgi

(ei sisalda intressituluseid pankadelt ja võlakirjadelt):	IV kv 2019	12 kuud 2019	IV kv 2018	12 kuud 2018
Eesti	18 080	60 788	12 128	44 822
Leedu	0	0	0	523
Kokku	18 080	60 788	12 128	45 345

LISA 10 Neto teenustasutulu

Komisjoni- ja teenustasutulu	IV kv 2019	12 kuud 2019	IV kv 2018	12 kuud 2018
Väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud	1 747	3 658	535	3 687
Varahaldus- ja sarnased tasud	3 253	15 831	4 231	16 371
Valuuta konverteerimise tasud	438	1 867	528	1 639
Tasud kaartidelt ja arveldustelt	3 670	12 485	2 412	8 766
Muud teenustasutulud	883	3 185	672	2 381
Kokku	9 991	37 026	8 378	32 844
Komisjoni- ja teenustasukulu				
Makstud väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud	-157	-546	-127	-544
Kaartidega seotud kulud	-1 227	-3 979	-854	-2 765
Terminalitehingutega seotud kulud	-1 060	-3 967	-820	-2 834
Muud teenustasukulud	-1 120	-2 857	-484	-1 656
Kokku	-3 564	-11 349	-2 285	-7 799
Neto komisjoni- ja teenustasutulu	6 247	25 677	6 093	25 045
Teenustasutulud kliendi asukoha järgi:				
Eesti	9 991	36 978	8 340	32 677
Luksemburg	0	48	38	167
Kokku	9 991	37 026	8 378	32 844

LISA 11 Tegevuskulud

	IV kv 2019	12 kuud 2019	IV kv 2018	12 kuud 2018
Palk ja tulemustasud	4 071	14 883	3 363	12 190
Sotsiaal- ja muud maksud*	1 164	4 382	930	3 566
Tööjõukulud kokku	5 235	19 265	4 293	15 756
IT kulud	877	2 829	750	2 322
Info- ja pangateenused	245	868	173	625
Turunduskulud	442	2 089	599	2 023
Kontorikulud	184	633	255	677
Transpordi- ja sidekulud	73	276	66	225
Töötajate koolitus- ja lähetuskulud	179	690	162	626
Muud sisseostetud teenused	909	3 324	780	3 136
Muud administratiivkulud	1 308	3 807	514	2 304
Põhivara kulum	1 634	4 674	773	2 972
Kasutusrendimaksud	93	327	281	1 153
Muud tegevuskulud	182	486	126	324
Muud tegevuskulud kokku	6 126	20 003	4 479	16 387
Tegevuskulud kokku	11 361	39 268	8 772	32 143

*kogusumma sotsiaal-, tervise- ja muude kindlustuste eest

LISA 12 Lõpetatud tegevused

	IV kv 2019	12 kuud 2019	IV kv 2018	12 kuud 2018
Muud finantstulud	0	0	0	2 949
Neto intressitulu	0	0	0	1 619
Neto teenustasutulu	0	0	0	956
Tööjõukulud	0	0	0	-535
Tegevuskulud	0	0	0	-1 131
Kahjum laenude ümberhindlusest	0	0	0	-390
Tulumaksukulu	0	0	0	-144
Kasum lõpetatud tegevuselt	0	0	0	3 324

LISA 13 Nõuded keskpangale, krediidasutustele ja investeerimisühingutele

	31.12.2019	31.12.2018
Nõudmiseni hoiused ja tähtajalised hoiused kuni 3 kuud*	38 420	42 796
Kohustuslik reservkapital keskpangas	29 426	14 280
Nõudmiseni hoiused keskpangale*	1 206 307	625 582
Kokku	1 271 153	682 658
* Raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes	1 244 727	668 378

Nõuete jaotus riikide lõikes on esitatud lisa 4. Nõudmiseni hoiuste hulgas kajastuvad nõuded investeerimisühingutele kogusummas 5 473 (31.12.2018: 17 005) tuhat eurot. Kõik ülejäänud nõudmiseni ja tähtajalised hoiused on krediidasutustes ja keskpangas. Kohustusliku reservkapitali nõue seisuga

31.12.2019 oli 1% (31.12.2018: 1%) kõigist finantseerimisallikatest (kliientide hoiused ja saadud laenud). Reservi nõuet täidetakse kuu keskmisena eurodes või keskpanga poolt aktsepteeritud välisfinantsvarades.

LISA 14 Klientide hoiused ja saadud laenud

Hoiused/laenud liikide kaupa	Eraisikud	Makse- vahendajad	Juriidilised		31.12.2019
			isikud	Avalik sektor	
Nõudmiseni hoiused	525 938	376 068	1 267 180	20 293	2 189 479
Tähtajalised hoiused	415 349	0	90 100	3 100	508 549
Saadud laenud	0	0	25 643	0	25 643
Tekkepõhine intressikohustus	2 692	0	196	3	2 891
Kokku	943 979	376 068	1 383 119	23 396	2 726 562

Hoiused/laenud liikide kaupa	Eraisikud	Makse- vahendajad	Juriidilised		31.12.2018
			isikud	Avalik sektor	
Nõudmiseni hoiused	374 491	193 893	727 803	7 935	1 304 122
Tähtajalised hoiused	57 605	0	54 456	5 734	117 795
Saadud laenud	0	0	21 528	0	21 528
Tekkepõhine intressikohustus	197	0	131	9	337
Kokku	432 293	193 893	803 918	13 678	1 443 782

LHV Pank sõlmis Euroopa Investeerimisfondiga (EIF) tagamata 10-aastase laenulepingu summas 12,5 miljonit eurot, et suurendada väikese ja keskmise suurusega ettevõtete laenuvõimalusi. 31.12.2019 seisuga oli pank laenusummast kasutusele võtnud 12 250 (31.12.2018: 12 250) tuhat eurot ning tagastanud põhiosa summas 2 163 tuhat eurot. Nordic

Investment Bank laenulepingust summas 20 000 tuhat eurot oli seisuga 31.12.2019 kasutusele võetud 20 000 tuhat eurot ja tagastatud põhiosa summas 4 444 tuhat eurot. Klientide hoiuste ja saadud laenude nominaalne intressimäär on võrdne nende sisemise intressimääraga, kuna muid olulisi tasusid ei ole rakendatud.

LISA 15 Võlad hankijatele ja muud kohustused

	31.12.2019	31.12.2018
Finantskohustused		
Võlgnevused hankijatele ja kaupmeestele	5 033	2 153
Muud lühiajalised kohustused	7 739	1 925
Tekkepõhine intress allutatud laenudelt	444	314
Maksed teel	7 395	16 800
Väljastatud finantsgarantiid	178	236
Vahesumma	20 789	21 428
Mitte-finantskohustused		
Väljastatud tegevusgarantiid	266	243
Maksuvõlad	1 230	1 218
Võlgnevused töövõtjatele	1 705	1 488
Muud lühiajalised võlgnevused	324	276
Vahesumma	3 525	3 216
Kokku	24 314	24 644

Võlgnevused töövõtjatele koosnevad aruandeperioodil maksmata töötasudest, boonuse- ja puhkusereservi kohustusest ning võlgnevuste suurenemine on tulenenud töötajate lisandumisest aasta jooksul. Maksed teel koosnevad väljuvatest välismaksetest

ning väärtpapieritehingute vahendamisest tekkinud võlgnevustest klientidele. Kõik kohustused, v.a. finantsgarantiid, kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustustena.

LISA 16 Tingimuslikud kohustused

Tühistamatud tehingud	Tegevusgarantiid	Finantsgarantiid	Akreditiivid	Valmisolekulaenu	Kokku
Kohustus lepingulises summas 31.12.2019	11 078	14 139	10	359 230	384 457
Kohustus lepingulises summas 31.12.2018	11 927	9 314	55	188 841	210 137

LISA 17 Tava ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta

Tava kasumi arvutamiseks aktsia kohta on puhaskasum jagatud kaalutud keskmise aktsiate arvuga. Lahustatud kasum aktsia kohta tuleneb juhtkonna võtmetöötajatele antud aktsiaoptsoonidest.

	IV kv 2019	12 kuud 2019	IV kv 2018	12 kuud 2018
Emaettevõtte omanikele kuuluv puhaskasum (sh lõpetatud tegevustelt; tuhandetes eurodes)	5 719	24 797	6 048	25 237
Emaettevõtte omanikele kuuluv puhaskasum jätkuvatelt tegevustelt (tuhandetes eurodes)	5 719	24 797	6 048	21 913
Kaalutud keskmine aktsiate arv (tuhandetes aktsiates)	28 454	27 235	26 016	25 892
Tava kasum aktsia kohta (eurodes)	0,20	0,91	0,23	0,97
Tava kasum aktsia kohta jätkuvatelt tegevustelt (eurodes)	0,20	0,91	0,23	0,84
Tava kasum aktsia kohta lõpetatud tegevustelt (eurodes)	0,00	0,00	0,00	0,13
Kaalutud keskmine aktsiate arv kasutatud lahustatud kasumi aktsia kohta arvutamisel (tuhandetes aktsiates)	29 047	27 828	26 472	26 373
Lahustatud kasum aktsia kohta (eurodes)	0,20	0,89	0,23	0,96
Lahustatud kasum aktsia kohta jätkuvatelt tegevustelt (eurodes)	0,20	0,89	0,23	0,84
Lahustatud kasum aktsia kohta lõpetatud tegevustelt (eurodes)	0,00	0,00	0,00	0,12

LISA 18 Kapitali juhtimine

Grupi eesmärk kapitali juhtimisel on:

- ✓ tagada Grupi tegevuse jätkuvus ning võime aktsionäridele kasumit toota;
- ✓ säilitada tugev kapitali baas, mis toetab äritegevuse arengut;
- ✓ täita kapitalile kehtestatud nõudeid, nagu need on ette nähtud järelevalveorgani poolt.

Grupi poolt hallatav kapital 31.12.2019 seisuga oli 241 801 tuhat eurot (31.12.2018: 171 618 tuhat eurot). Kapitali eesmärkide määramisel lähtutakse nii regulatiivsetest miinimumnõuetest kui ka sisemisest täiendavast puhvrast.

Grupp jälgib oma kapitali planeerimisel alljärgnevat üldpõhimõtteid:

- Grupp peab igal ajal olema piisavalt kapitaliseeritud, omades vajalikku kapitalivaru, mis tagab majandusliku säilimise ja võimaldab finantseerida uusi kasumlikke kasvuvõimalusi;
- Kapitali juhtimisel on põhitähelepanu esmase tasandi omavahenditel, sest ainult esmase tasandi omavahendid omavad kahjumite absorbeerimise võimet. Kõik muud kasutatavad kapitaliliigid on sõltuvuses esmase tasandi omavahendite mahust;

- Grupi kapitali saab jagada kaheks: 1) regulatiivne miinimumkapital ja 2) Grupi poolt hoitav kapitalivaru. Täitmaks oma pikaajalisi majanduslikke eesmärgi peab Grupp püüdlema ühelt poolt regulatiivse miinimumkapitali proportsionaalse vähendamise suunas (läbi riskide vähendamise ja kõrge läbipaistvuse). Teiselt poolt peab Grupp püüdlema piisava ja konservatiivse kapitalivaru suunas, mis tagab majandusliku säilimise ka ränga negatiivse riskistsenaariumi korral;
- Grupi poolt seatud riskiisu on oluline sisend kapitali planeerimisele ja kapitali eesmärkide seadmisele. Kõrgem riskiisu tähendab kõrgema kapitalivaru hoidmist.

Kapitalibaas	31.12.2019	31.12.2018
Sissemakstud aktsiakapital	28 454	26 016
Ülekurs	70 136	46 653
Reservkapital	4 713	3 451
Muud reservid	212	78
Eelmiste perioodide jaotamata kasum/-kahjum	69 452	50 193
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-18 319	-19 084
Aruandeperioodi kasum (COREP)	12 186	13 605
Mahaarvamised	-33	-194
Esimese taseme põhiomavahendid kokku	166 801	120 718
Esimese taseme täiendavad omavahendid	20 000	0
Esimese taseme omavahendid kokku	186 801	120 718
Allutatud kohustused	55 000	50 900
Teise taseme omavahendid kokku	55 000	50 900
Neto-omavahendid kapitali adekvaatsuse arvutamiseks	241 801	171 618

Grupp on täitnud nii aruandeaastal kui ka eelneval aastal kõiki kapitali nõudeid.

LISA 19 Tehingud seotud osapooltega

Grupi vahearuaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- olulist mõju omavad omanikud ja nendega seotud ettevõtted;
- juhatuse liikmed ning nende poolt kontrollitavad äriühingud (ühiselt: juhtkond);
- nõukogu liikmed;
- eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted.

Tehingud	IV kv 2019	12 kuud 2019	IV kv 2018	12 kuud 2018
Intressitulu	15	65	20	67
sh. juhtkond	5	33	7	29
sh. olulist mõju omavad aktsionärid	10	32	13	38
Teenustasutulud	10	30	7	11
sh. juhtkond	0	0	0	2
sh. olulist mõju omavad aktsionärid	10	30	7	9
Intressikulud hoiustelt	10	40	13	42
sh. juhtkond	0	0	0	2
sh. olulist mõju omavad aktsionärid	10	10	13	40
Intressikulud allutatud kohustustelt	90	373	93	357
sh. juhtkond	2	8	2	7
sh. olulist mõju omavad aktsionärid	88	365	91	350

Saldod	31.12.2019	31.12.2018
Laenud ja nõuded	3 290	3 328
sh. juhtkond	2 399	2 079
sh. olulist mõju omavad aktsionärid	892	1 250
Hoised	16 063	33 509
sh. juhtkond	283	222
sh. olulist mõju omavad aktsionärid	15 780	33 287
Allutatud kohustused	5 054	5 904
sh. juhtkond	118	135
sh. olulist mõju omavad aktsionärid	4 936	5 769

Tabelis on toodud ülevaade seotud osapoolte olulisematest saldodest ja tehingutest. Kõik muud tehingud juhatuse ja nõukogu liikmete lähikondlastega, nendega seotud ettevõtetega ning emaettevõtte AS LHV Group väikeaktsionäridega ja nende lähikondlastega on tehtud üldise hinnakirja alusel. Juhtkonna ja olulist mõju omavate aktsionäride alla loetakse ka kõik nendega seotud ettevõtted ja lähikondsed.

Seotud osapooltele väljastatud laenud on väljastatud turutingimustel.

IV kvartalis on makstud emaettevõtte AS LHV Group ja tema tütaretevõtete juhtkonnale palka ja muid kompensatsioone kogusummas 291 (IV kv 2018: 362) tuhat eurot, sisaldades kõiki makse. Seisuga 31.12.2019 on kohustusena juhtkonna ees kajastatud detsembri töötasu ja puhkusekohustus summas 73

(31.12.2018: 91) tuhat eurot (lisa 15). Grupil ei eksisteeri seisuga 31.12.2019 ega 31.12.2018 juhatuse ega nõukogu liikmetega seotud pikaajalisi kohustusi (pensionikindlustusi, lahkumishüvitiisi jne). IV kvartalis 2019 maksti nõukogu liikmetele tasusid summas 27 (IV kv 2018: 10) tuhat eurot.

Juhatus on seotud aktsioptsiooni programmiga. Juhatus aktsioptsioonide kulu IV kvartalis on 168 (IV kv 2018: 141) tuhat eurot.

Grupp on sõlminud juhatuse liikmetega lepingud, milles ei ole lepingute lõpetamisel määratud lahkumishüvitiisi. Lepingus reguleerimata valdkondade vaidluste korral on osapooled kokku leppinud lähtuda Eesti Vabariigis kehtestatud seadustest.

LISA 20 Materiaalne ja immateriaalne põhivara

(tuhandetes eurodes)	Materiaalne põhivara	Rendivara	Kokku põhivara	Immateriaalne põhivara	Kliendilepingu te soetusega seotud kulud	Immateriaalne põhivara kokku
Saldo 31.12.2017						
Soetusmaksumus	4 078	0	4 078	8 058	10 618	18 676
Akumuleeritud kulum	-2 657	0	-2657	-3 731	0	-3 731
Jääkmaksumus 31.12.2017	1 421	0	1 421	4 327	10 618	14 945
Soetatud põhivara	396	0	396	1 236	0	1 236
Kapitaliseeritud müügikulutused	0	0	0	0	1 818	1 818
Mahakantud põhivara	-5	0	-5	0	0	0
Amortisatsioonikulu	-510	0	-510	-1 031	-1 431	-2 462
Varad lõpetatud tegevuselt	340	0	340	371	0	371
Amortisatsioonikulu lõpetatud tegevuselt	-168	0	-168	-304	0	-304
Saldo 31.12.2018						
Soetusmaksumus	4 129	0	4 129	15 324	12 436	27 760
Akumuleeritud kulum	-2 994	0	-2 994	-10 859	-1 431	12 290
Jääkmaksumus 31.12.2018	1 135	0	1 135	4 465	11 005	15 470

Muudatused arvestuspõhimõtetes	0	5 676	5 676	0	0	5 676
Soetatud põhivara	1 336	0	1 336	864	0	864
Müüdnud põhivara	-15	0	-15	0	0	0
Mahakantud põhivara	-338	0	-338	-1 435	0	-1 435
Amortisatsioonikulu	-562	-899	-1 461	-1 751	-1 461	-3 213
Saldo 31.12.2019						
Soetusmaksumus	5 112	5 676	10 788	8 352	14 020	22 372
Akumuleeritud kulum	-3 203	-899	-4 102	-4 775	-2 892	-7 667
Jääkmaksumus 31.12.2019	1 909	4 777	6 686	3 577	11 128	14 705

LISA 21 Allutatud kohustused

Allutatud kohustused (tuhandetes eurodes)				
	Emiteerimise aasta	Summa	Intressimäär	Lunastustähtaeg
	2015	15 000	6,5%	29. oktoober, 2025
	2018	20 000	6,0%	28. november, 2028
	2019	20 000	6,0%	28. november, 2028
	2019	20 000	8,0%	tähtajatu
Allutatud kohustused seisuga 31.12.2018		50 900		
Allutatud kohustused seisuga 30.06.2019		75 000		
Allutatud kohustused seisuga 31.12.2019		75 000		

LISA 22 Laenud ja nõuded klientidele

(tuhandetes eurodes)	31.12.2019	31.12.2018
Laenud juriidilistele isikutele	795 986	714 335
sh ettevõtuluslaenud	795 924	624 425
sh jaelaenud	40 967	16 200
sh liising	66 078	44 277
sh arvelduskrediit	42 801	23 846
sh finantsvõimenduslaenud	3 148	1 997
sh järelmaks	277	249
sh krediitkaardi laenud	402	274
sh faktooring	5 389	3 067
Laenud eraisikutele	738 152	214 702
sh järelmaks	16 133	17 501
sh hüpoteeklaenud	587 855	101 009
sh tarbimislaenud	49 412	33 989
sh eralaenud	44 776	37 884
sh liising	23 410	15 888
sh finantsvõimenduslaenud	2 840	1 733
sh krediitkaardi laenud	7 263	6 579
sh arvelduskrediit	34	43
sh õppelaen	750	76
sh kinnisvaraliising	5 679	0
Kokku	1 693 138	929 037
Allahindlus	-6 104	-10 276
Kokku	1 687 034	918 761

Muutused allahindlustes 12 kuud 2019	Ettevõtlus- laenuid, sh arvelduskrediit	Jae- laenuid	Tarbimis- laenuid	Krediit- kaardid	Järel- maks	Liising	Võimen- duslaenuid	Muud laenuid, sh hüpoteek	Fakto- ring	Kokku
Seisuga 1. jaanuar	-8 751	-184	-568	-27	-140	-467	-3	-36	-100	-10 276
Aasta jooksul moodustatud allahindlused	3 261	-11	-746	-98	-234	-233	-4	-834	100	1 201
Aasta jooksul välja kantud	1 824	42	690	72	262	61	1	19	0	2 971
Seisuga 31. detsember 2019	-3 666	-153	-624	-53	-112	-639	-6	-851	0	-6 104

AS LHV Group aktsionärid

AS-il LHV Group on 28 454 079 lihtaktsiat, mille nimiväärtus on 1 euro.

31.12.2019 seisuga oli AS-il LHV Group 6 950 aktsionäri:

- 13 942 232 aktsiat (49%) kuulus nõukogu ja juhatuse liikmetele ning nendega seotud isikutele.
- 14 511 847 aktsiat (51%) kuulus Eesti ettevõtjatele ja investoritele ning nendega seotud isikutele.

31.12.2019 seisuga olid kümme suurimat aktsionäri:

aktsiate arv	osalus	aktsionäri nimi
3 618 920	12,7%	AS Lõhmus Holdings
2 538 367	8,9%	Rain Lõhmus
2 186 432	7,7%	Viisemann Investments AG
1 728 589	6,1%	Ambient Sound Investments OÜ
1 210 215	4,3%	Krenno OÜ
1 082 744	3,8%	AS Genteel
1 031 310	3,6%	AS Amalfi
782 488	2,8%	Kristobal OÜ
688 199	2,4%	SIA Krugmans
638 276	2,2%	Bonaares OÜ

Juhatus ja nõukogu liikmete omanduses olevad aktsiad

Madis Toomsalu omab 34 940 aktsiat.

Rain Lõhmus omab 2 538 367 aktsiat, AS Lõhmus Holdings 3 618 920 aktsiat ja OÜ Merona Systems 581 718 aktsiat.

Andres Viisemann omab 18 082 aktsiat, Viisemann Holdings OÜ omab 570 000 aktsiat ja Viisemann Investments AG 2 186 432 aktsiat.

Tauno Tats ei oma aktsiaid. Ambient Sound Investments OÜ omab 1 728 589 aktsiat.

Tiina Mõis ei oma aktsiaid. AS Genteel omab 1 082 744 aktsiat.

Heldur Meerits ei oma aktsiaid. AS Amalfi omab 1 031 310 aktsiat.

Raivo Hein ei oma aktsiaid. OÜ Kakssada Kakskümmend Volti omab 501 709 aktsiat, Astrum OÜ omab 271 aktsiat, Lame Maakera OÜ omab 13 976 aktsiat, Kuu On Päike OÜ 7 130 aktsiat, Higgsi Boson OÜ 2 260 aktsiat, Köver Aeग्रuum OÜ 3 100 aktsiat ja Desoksüribonukleinhape DNA OÜ 6 840 aktsiat.

Sten Tamkivi omab 391 aktsiat. OÜ Seikatsu omab 15 143 aktsiat.

AS LHV Group ning tema tütarühingute nõukogud ja juhatused

AS LHV Group

Nõukogu: Raivo Hein, Rain Lõhmus, Heldur Meerits, Tiina Mõis, Tauno Tats, Andres Viisemann, Sten Tamkivi
Juhatus: Madis Toomsalu

AS LHV Varahaldus

Nõukogu: Erki Kilu, Madis Toomsalu, Andres Viisemann
Juhatus: Vahur Vallistu, Joel Kukemelk

AS LHV Pank

Nõukogu: Raivo Hein, Rain Lõhmus, Heldur Meerits, Tiina Mõis, Madis Toomsalu, Andres Viisemann
Juhatus: Jüri Heero, Erki Kilu, Andres Kitter, Meelis Paakspuu, Indrek Nuume, Martti Singi, Kadri Kiisel

AS LHV Finance

Nõukogu: Erki Kilu, Rain Lõhmus, Veiko Poolgas, Jaan Koppel
Juhatus: Kadri Kiisel

OÜ Cuber Tehnology

Juhatus: Jüri Laur

Juhatuse allkirjad konsolideeritud vahearuandele

Juhatus on koostanud AS LHV Groupi konsolideeritud 12 kuu vahearuanne, mis hõlmab perioodi, mis lõppeb 31.12.2019.

Juhtkonna liikmed kinnitavad, et nende parima teadmise kohaselt annab vastavalt kehtivatele raamatupidamise standarditele koostatud raamatupidamise vahearuanne õige ja õiglase ülevaate LHV Group AS-i ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtjate kui terviku varadest, kohustustest, finantsseisundist ja kasumist või kahjumist ning tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate LHV Group AS-i ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtjate kui terviku äritegevuse arengust ja tulemustest ning finantsseisundist ning sisaldab peamiste riskide ja kahtluste kirjeldust.

04.02.2020

Madis Toomsalu